

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 16. — ŠTEV. 16.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 20, 1925. — TOREK, 20. JANUARJA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

NEIZOGIBNI IZBRUH PREMOGARSKÉ STAVKE

Sestdeset tisoč premogarjev bo najbrž zastavkalo. Lokalna unija distrikta 1 izzvala predsednika United Mine Workers, Lewisa, in Cappelinija. Stavka bi kršila sklenjeno pogodbo. — Governor Pinchot je bil naprošen, naj prepreči stavko.

WILESBARRE, Pa., 19. januarja. — Šestdeset tisoč premogarjev okraja številka 1 United Mine Workers of America je zapretilo s splošno stavko, ki naj bi se pričela v sredo, kljub prepovedi John L. Lewisa, mednarodnega predsednika, ter Rinalda Cappelinija, okrajnega predsednika. Če bo stavka izbruhnila, bo kršila kontrakt, sklenjen med premogariji in delodajalci.

Predsednik Cappellini je izdal ugotovilo, v katerem sviri može, da bodo prekleani čarterji vseh krajevnih unij in da bodo ljudje izobčeni iz United Mine Workers, če bodo zastavkali.

Načrt glede splošne stavke je dobil definitivno obliko preteklo soboto na sestanku splošnih komitejev za pritožbe iz različnih premogovnikov okraja številka 1. Ta sestanek je bil sklican v namenu, da se čuje obožbe, naperjena proti različnim krajevnim uradnikom in da se formalno obožbi one, ki niso hoteli sklicati distrikne konvencije, ki naj bi sprejela pritožbe proti unijskim voditeljem.

Ta sestanek je bil nekaj časa precej miren, a naenkrat se je pojavil divji nered, ko je pričel govoriti Tony Panne, načelnik 12,000 premogarjev v Pennsylvania Coal Co., ki stavkajo. V svojem govoru je premetril delo generalnega komiteja za pritožbe ter opozoril na stvari, katerih generalni komitej ni storil.

Strogo je obsodil poročilo nekega komiteja, ki je zahteval, naj posamezniki obožijo okrajne uradnike. Rekel je, da bodo može iz Pittstona skleniti svoje račune z unijo, če bo poročilo sprejeto in tak korak je označil kot izdajalski za unijo. Pretil je, da bo vrgel iz unije 12,000 mož Pennsylvania Coal Co., če ne bo vprizorjena nagla akcija.

Zborovalna dvorana je postala naenkrat pozorišče pravcatega pandemonija. Na ducate ljudi je bilo takoj na nogah in vsi so istočasno zahtevali generalno stavko. Neki delegat je predlagal, naj se prične stavka takoj. Predlog je bil odobren z viharnem odobravanjem, in skoro bi bil sprejet, če bi se ne objavilo, da bodo v slučaju stavke unijski uradniki zaplenili vse skade in da bodo stavkajoči premogariji brez finančne opore.

Konec koncev je bilo sklenjeno, da se preloži akcijo do srede. Rinaldo Cappellini ni nikakor preplašen vsled pretnje premogarjev, da bodo zastavkali. On pravi: —

“Z vsakim možem ali skupino mož, ki bi kršila dogovor, sklenjen med antraicnimi delodajalci ter United Mine Workers of America se bo postopalo temu primerno. Naša organizacija se je borila celih šestdeset let, in številni može so žrtvovali svoja življenja za njene principe. Ne bomo trpeli nikakih kršitev pogodb ter prosimo vse lojalne može, naj ignorirajo blodnje par sebičnih ljudi, ki hočejo uničiti unijo.

“Nobena krajevna unija, ki zastavka, ne more biti članica U. M. W. of A. in njen čarter bo takoj preklican.

“Vsakega člana prosim, naj se ne podredi poveljem splošnega komiteja za pritožbe, o katerem sem uveren, da ne posluje v interesu stavkarjev Pennsylvania Coal Co.”

Ključ k celemu položaju tvori stavka premogarjev Pennsylvania Coal Company. Stavka je zavzela sedaj obliko izprtja, in vse kaže, da je to bolj do konca. Družine trpe vsled pomanjkanja živil in premoga. Trgovina v Pittston in okolici je popolnoma paralizirana. Vsi poskusi, da se zopet uveljavi mir, so se dosedaj izjalovili.

Edino upanje, da se prepreči splošno stavko, bo intervencija gubernerja Pinchota. Neki krajevni list je objavil brzojavko, ki je bila poslana gubernervu in petek s prošnjo, naj posreduje. V brzojavki se je tudi glasilo, da je neizmerno trpljenja med premogariji in da so ogroženi interesi trgovcev. Dosedaj ni poslal gubernerv še nobenega odgovora.

Tudi posamezni ljudje iz Pittston okraja so se obrnili na gubernerja ter ga prosili, naj posreduje in naj skuša uveljaviti spravo med delodajalci in premogariji.

Peternevo truplo bodo odkopali.

Oblasti v Chisholm domnevajo, da pokojni rojak Math. Peterne ni bil samomorilec, ampak da je postal žrtev umora.

Po “The Duluth Herald” posnemamo: —

Coroner v Chisholm, Minn., bo najbrž dal odkopati truplo Math. Peterne, katerega so bili našli otroci dne 26. decembra obsejenega v drvarnici.

Po mestu se namreč govori, da si Peterne ni sam vzel življenja, ampak, da je bil umorjen.

Morilec so zatem ohesili truplo v drvarnico.

Ljudje zatrjujejo, da je imel na glavi več ran in da je bila njegova smrt posledica močnih udarcev.

Oblasti sumijo par oseb, ki so zapletene v to zadevo, vendar še čakajo nadaljnjih informacij.

Štirideset tisoč dolarjev za ukradeno ljubezen.

Mrs. Millie Hutton iz New Rochella je tožila belgijsko kneginjo de Ridder za odškodnino, ker ji je ukradla ljubezen njenega moža. Sodisce je odločilo, da ji more kneginja plačati 40,000 dolarjev. Mrs. Hutton je predložila sodišču pismo, ki ga ji je pisala kneginja. Pismo se glasi: “Dolgo časa sem poskušala dobiti ljubezen vašega moža. Sedaj jo imam in jo bom obdržala.”

Pet otrok zgorelo.

ELK RIVER, Minn., 18. jan. — V tukajšnji bližini je zgorela farmerska hiša, v kateri se je nahajalo pet otrok, v starosti od enega do sedmih let. Vseh pet otrok je izgorelo.

Bandita Chapmana so končno ujeli.

Poštnega roparja, ki je pobegnil iz Atlanta jetnišnice, so ujeli v Indiani. — Bil je dobro založen z denarjem.

MUNCIE, Ind., 19. januarja. — Včeraj je bil tukaj aretiran Gerald Chapman, poštni ropar in domnevani morilec. Obdan od policije je potegnil revolver, a pobili so ga na tla, ker je strel zgrešil svoj cilj. Predrzni bandit je postal nato popolnoma krotek. V njegovih žepih so našli pet tisoč dolarjev v gotovini ter drugih vrednostih predmetov za tri tisoč dolarjev. V ročnem kovčegu je dobila policija steklenico nitroglicerina. Policija ga je zadrževala štiri ure, nakar so ga odvedli z močnim spremstvom v Indianapolis.

Inšpektorji poštnega urada so prišli Chapmanu na sled še pred meseci ter bi ga lahko že prej zločili, a so hoteli najprvo dobiti njegove pomagače, kar se jim je baje tudi posrečilo.

Včeraj zjutraj je zapustil Chapman hotel, v katerem je stanoval. sledil mu je avtomobil, v katerem so sedeli poštni inšpektorji in policisti. Napotil se je v stanovanje nekega prijatelja. Ko se je mudil tam, je policija obkrožila hišo ter čakala. Kmalu nato je stopil iz hiše Chapman. Kot zrasli iz tal, so se pojavili od vseh strani policisti, in Chapman je bliskovito potegnil revolver ter oddal en strel. Krogla je zavijžgala mimo ušes nekega policista, a še predno je mogel oddati drugi strel, ga je pobil na tla drugi policist. Chapman je majhen, slabotno izgledajoč človek, a je izvanredno žilav in vztrajen.

Ko se je predramil iz omotice, je imel že spono na rokah. Povsem ravnodušno se je vdal v svojo usodo.

Ko mu je rekel neki policist: — “Veseli me, da ni bilo treba nikogar ubiti,” je odvrnil smehljaje: —

“Ne more vas veseliti bolj kot veselji mene.”

V ječi, kamor so ga privedli ga je obiskal poštni inšpektor, ki mu je sledil že več mesecev.

“Hello, Chapman,” je pozdravil inšpektor jetnika.

“Kako se vam godi?” je vprašal Chapman ter dostavil: —

“Oprostite mi, da vam ne morem dati roke.”

Chapmanu so nato zasliali policisti in zaslisanje je trajalo cele štiri ure. Tekom zaslisanja ni izgubil bandit niti za trenutek svojega humorja. Smejal se je ter zbijal šale, ko so ga vprašali, če je izvršil ta ali oni poštni rop.

Ko so vprašali policijskega načelnika, zakaj hoče prevesti Chapmana v Indianapolis, mesto da bi ga obdržal v tem mestu, je odgovoril: —

“Naša jetnišnica je močnejša preklaba zanj. Pobegnil je iz jetnišnice v Atlanti. Ona ječa je brez dvoma močnejša kot je naša.”

Arataciji Chapmana bodo sledile nadaljne aretacije, ker so prišli poštni inšpektorji na sled njegovim tovarišem in zaveznikom, katere so opazovali tekem zadnjih par mesecev.

Chapman je bil danes predstavljen zveznemu komisarju v Indianapolis in najbrž ga bodo takoj odvedli v Atlanto, da dovrši svojo kazen, ki znaša pet in dvajset let ječe.

Chapman je užival dobro vzgojo ter se oblači elegantno, čeprav ne pretirano ter ima manire izobraženega človeka. Govori tudi izvrstno angleščino.

DIKTATOR MUSSOLINI IŠČE PODPORE VATIKANA

Ofenziva italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, naperjena proti prostožidarjem, ima namen pridobiti naklonjenost katolikov. — Kraljica Helena se je razardila. — Strogo je obsodila pripombo, da so ženske le za igračo.

Poroča Kajetan Dubar.

MILAN, Italija, 19. januarja. — Za vojno, katero vojuje ministrski predsednik Mussolini proti prostožidarskim ložam, tiči želja Mussolinija, da si pridobi naklonjenost katoliške cerkve. Tako vsaj izjavljajo njegovi prijatelji.

Pojasnili so, da ga more le odkrita podpora cerkve rešiti ter ohraniti na čelu vlade. Vatikan je očitno požrl vado in sicer radi svoje skrajne nervoznosti vspricho vedno večje protestantske propagande v Rimu, splošne nevere italijanskih prostožidarjev ter strahu, da bo padeč diktatorja uvedel skrajni rdeči teror.

Prostožidarji pa se bore ter so dobili močne zaveznike. Sovražniki Mussolinija v parlamentu so zelo potrti, a trdijo, da ne bo Mussolinijeva vlada trajala dalje kot par kratkih mesecev.

Prostožidarji, ki so bili hudo prizadeti vsled odredbe proti tajnim družbam in ki so vsled tega po vsej Italiji razpustili svoje lože, so dobili zaveznike v prostožidarskih na borzah celoga sveta. Bitka, katero so nameravali izvojevati v poslanski zbornici, je prešla iz rok politikov v roke bankirjev.

Fašistovski časopisje zahteva “smrt” protestantov, Židov, atelistov in prostožidarjev. Vse te izjave pa stvari več škodujejo kot koristijo ker vzbujajo jezo tisočih, ki se niso nikdar udeleževali političnih bojev.

To je nevarnost, ki preti Mussoliniju. Trgovci in drugi, ki so odvisni glede svoje prosperitete od turistov in ki so še pred kratkim strogo obsojali fašistovska nasilja, so sedaj mnenja, da jih je opozicija izdala. Vsled tega so se pričeli obračati proti Mussoliniju, ne raditega, da bi odobraval njegove metode, niti v parlamentu, niti izven njega, temveč ker so postali prepričani, da nima opozicija, kljub svojemu bahaštvu, ničesar, kar bi mogla uporabiti proti Mussoliniju.

Mussolini namerava iztebiti iz uradništva vse elemente, ki niso z vsem srcem podpirali fašistovskega gibanja. Izginili bodo številni visoki uradniki, ki so posvetili vse svoje življenje civilni službi. Prostožidarji bodo prve žrtve. Njim bodo sledili mladni pristaši fašizma, in oni, ki so stopili v službo pod prejšnjim ministrskim predsednikom Giolittijem.

Opozicija se trese vspricho te možnosti ter se še bolj boji, da bo kralj popustil ter se vdal zahtevi Mussolinija, da razpusti parlament. Člani opozicije, oropani poslanske imunitete, bi bili izpostavljeni nevarnosti aretacije, in jasno je, da bi pričel Mussolini takoj proti njim veliko in korenito kampanjo.

Nikdo neče, da bi postal naslednik Mussolinija Giolitti, Salandra ali Orlando, ki so bili preje ministrski predsedniki. Fašisti upajo, da bo vsled tega kralj ugodel željam diktatorja.

Na dvoru je admiral Bonaldi, učitelj in vzgojitelj prestolonaslednika Humberta. Admiral kralja informira glede vseh dogodkov, ki se vrše v opozicijskih krogih. Mussolini zahteva odpust Bonaldija, a kralj je tozadevno zahtevo uljudno, a trdno odklonil ter opomnil ministrskega predsednika, da nima niti pravice predlagati take stvari, ker pomenja to vmešavanje v zadeve kraljeve hiše.

Mussolini še vedno išče par nevarnih dokumentov, katerih ne more najti. Eden njegovih privatnih tajnikov, Fascioli, je bil odpuščen ter je odnesel s seboj doberšen del privatne korespondence ministrskega predsednika.

Fascioli je odnesel korespondenco v inozemstvo ter se domneva, da vsebuje pisma par skrajno neuljudnih pripomb glede italijanskega kralja. Prostožidarjem se je posrečilo spraviti vse svoje arhive preko meje.

Kraljica Helena, ki se je preje zavzemala za Mussolinija, je bila strašno presenečena, ko je čulo o nekem pogovoru, katerega je imel Mussolini s članico visoke rimske družbe. Tekom pogovora je rekel: “Ženske nimajo nobenega drugega namena kot zabavati možke. Če bi bil jaz ženska, bi preživel vse svoje dni z razkladanjem ljubezni.” Kraljica je izjavila nato, da neče nikdar več videti Mussolinija v svojem stanovanju.

V majhnih mestih in vaseh so malenkostna zasledovanja na dnevnem redu. Krajevni fašistovski bos so ukazali poštnim načelnikom, da jim morajo sporočiti naslove vseh, ki dobivajo opozicijske liste.

Inozemski poročevalci, ki imajo prijatelje med spodobnimi fašisti, so bili posvarjeni, naj skrivajo ali uničuje vse kompromitujoče listine. “ker ni nikdar mogoče vedeti, kaj se bo zgodilo v naslednjem trenutku.”

Čeprav je dal zunanji urad, kateremu načeljuje Mussolini, navdila inozemskim časnikašem, da lahko pošljejo v inozemstvo kar hočejo, kontrolira vendar njih delovanje s tem, da je treba predložiti originalne brzojavke policiji, predno odidejo v inozemstvo.

Načelnik ministrstva za notranje zadeve, kateremu je tudi treba predložiti vse brzojavke, namenjene za inozemstvo, ni pravi fašist, temveč prejšnji nacionalist, ki se je pridružil zmagaletem tekem fašistovskega pohoda proti Rimu. Federzoni p a je danes večji fašist kot Mussolini, čeprav ga je poslal kralj v urad po umoru poslanca Matteotti-ja, ker je domneval, da bo Federzoni blazilno vplival na kabinet.

Mesto da bi zadostil pričakovanjem kralja, je sestavil Federzoni predlogo, ki se obrača proti prostožidarjem in ki daje ministrskemu predsedniku polnomočje, da po svoji volji izpreminja civilne in kazenske postave, — seveda “v interesu javne varnosti”.

Ta mož, ki se smehlja kot anđelj, a ima sree fanatika, je najbolj katoliški član kabineta. Nikdar ne zamudi jutranje maše — ter je v sreju prepričan, da vrši dobro delo, če je napovedal boj prostožidarjem, Židom, protestantom in ateistom.

MNENJE ANGLEŠKEGA REPORTERJA O JUGOSLAVIJI

Poročevalec Manchester Guardian pravi, da se bo tiranstvo v Jugoslaviji končalo z uporom. — Seljaško stranko uničujejo reakcionarji. — Parlamentarna vlada je baje na tehtnici.

David Mitrany, prejšnji balkanski poročevalec Manchester Guardian, ki je pred kratkim dospel v New York po daljšem potovanju po južno-iztočni Evropi, je izjavil, da se vrši v nekaterih balkanskih državah boj na življenje in smrt med parlamentarnimi oblikami vlade in despotizmom.

Jedro boja je bilo po njegovem mnenju dejstvo, da so nazadnjaki na Balkanu ter v zapadni Evropi ustvarili vtis, da so liberalci v dotičnih deželah komunisti, katere vodi ruska sovjetska vlada.

V Jugoslaviji je bila hrvaška kmečka stranka razpuščena in njeni voditelji, katerim načeljuje Štefan Radič, so bili aretirani pod obožbo, da so kovali zarote z rusko sovjetsko vlado. Mitrany pravi, da se je zgodilo to raditega, ker se hrvaška kmečka stranka zavzema za federalno vlado v Jugoslaviji, mesto sedanje centralizirane.

“Smešno je imenovati hrvaške kmete komuniste,” je rekel Mitrany. “Radič vedno dobro, da ne more navdušiti hrvaških kmetov za komunistični program. Razventega pa Radič sploh ne odobrava boljševiških metod. Dvajset let svojega življenja je posvetil ustvarjenju parlamentarne stranke, ki naj bi delovala za interese kmetov. V svojem sreju je odločen pacifist.

“Več kot enkrat je zadržal svoje pristaše, ki so hoteli vprizoriti nasilja. Pretekli mesec, ko je bila njegova stranka razpuščena, je pozval pristaše, naj gredo voliti februarja meseca kot ponavadi in da naj glasujejo za demokrate pod Davidovičem, Srbom, s katerim nima Radič ničesar drugega skupnega razven vere v parlamentarno vlado.

“Tekom pretekelega poletja so stvorile različne opozicijske stranke kabinet pod Davidovičem. Radič ga je podpiral, čeprav ni dosegel s tem nikakih svojih ciljev.

“Ko pa je kralj Aleksander odslovil kabinet, še predno se je sestel parlament ter dal Pašiču polnomočje, da stvori vlado, je pomenjal ta korak naravnost državni preobrat. Parlament se ni sestal in volitve so bile preložene na februar. Sedaj pa je vlada razpustila hrvaško kmečko stranko. Slična usoda bo zadela tudi ostale opozicijske stranke.

“Pretežna večina Hrvatske pripade hrvaški kmečki stranki, to je celih 98 odstotkov. Vsi člani te stranke so bili izpostavljeni neizprosnemu zatiranju.

“Pašič neče ničesar vedeti o bistveno pravilni jugoslovanski ideji. On se zavzema izključno le za srbske nacionalistične cilje. Sedveda tudi ni deležen neomejene podpore Srbom, in vrjetno je, da bo dalo pri prihodnjih volitvah, februarja meseca, javno mnenje izraza svojemu naziranju.

“Položaj je poln resnih nevarnosti. Če bo nadaljeval reakcionarni element s svojimi rokovnjaškimi metodami, je vstaja povsem mogoča. Nekatere velesile so se že pričele zanimati za položaj ter je lahko mogoče, da bodo posegle vmes.”

Veliko posojilo za Poljsko.

WARŠAVA, Poljska, 18. jan. — Ameriški bankirji so posodili poljski vladi petdeset milijonov dolarjev. Posojilo je dobro krito z dohodki poljskih železnic.

Spopad med katoliki in komunisti.

PARIZ, Francija, 19. januarja. Včeraj so se vršila po Franciji ve-

lika zborovanja, pri katerih so katoličani ostro protestirali proti vladnem odloku, ki krši njihove svobodščine.

Po raznih krajih so se završili med katoličani in komunisti ostri spopadi.

Manevri na Pacifiku.

NORFOLK, Va., 19. januarja. Bojna ladja “Wright” je odplula s petimi aeroplani na krovu proti Honolulu, kjer se bodo aeroplani udeležili spomladnih manevrov.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.20	2000 Din. — \$34.20	5000 Din. — \$85.00
---------------------	---------------------	---------------------

Pri nakatilih, ki znašajo manj kot kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje “Poštni čekovni urad”.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... \$ 9.40	500 lir \$22.50
300 lir \$13.80	1000 lir \$44.00

Pri naročitih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljate, ki presejajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Prodane Dinarjem in Liran sodaj ni stalna, manja se večkrat in nepričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsakej računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poštni čekovni urad.

POŠILJATVE PO BEZOZAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4987.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president   Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja tist za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za niozemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri sprejemu kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

TROCKI BREZ VPLIVA

Ameriški časnikarski poročevalec Arno Doseh Fleuret, ki je bil izza izbruh ruske revolucije v tesnem stiku z vsemi boljševiškiimi državniki, je poslal newyorškemu "Worldu" naslednji članek:

Poročila iz Moskve nam pripovedujejo, da bo Leon Trocki izgnan iz ruske komunistične stranke, — torej isti Trocki, ki je priboril stranki vrhovno silo.

Brez Trockega bi ne bilo v Rusiji nobene proletarske revolucije. Brez Trockega bi ostal narod, ki se ga hoče sedaj iznebiti, pozabljen. Brez Trockega bi nikdar ne dosegel ničesar, a komunisti domnevajo, da so lahko tudi brez njega.

Sovjetsko državo so ustanovili trije veliki možje, — Lenin, Trocki in Djeržinski. Lenin je predstavljal duševno silo, deloma realno, deloma bajno ali legendarno. Trocki je bil realist skozi in skozi, in Djeržinski, hladnokrvni Poljak, je s terorjem ustalil silo, katero sta zgradila prva dva.

Vse druge postave ruske revolucije so stranskega pomena. Imel sem priliko opazovati Trockega — in tudi druge, — v trenutku odločitve in onih usodopolnih dneh tekom poletja in jeseni leta 1917. Kot poročevalec Worlda v Petrogradu sem zasledoval razvoje boljševiškega gibanja v podrobnem, mesece in mesece ter vem pozitivno, da je imel izključno le Trocki dovolj poguma, da izvede celo stvar. Kamenje je bil v onem času ničla, Zinovjev sanjač in Stalin profesionalen politik.

Teško si predstavljam, da bi ti trije možje strmoglavili Trockega leta 1917 bi lahko on ugonobil vse tri z enim samim udarcem.

Preglejmo kratko serijo dogodkov. Ko se je sestel prvi Vseruski sovjet v Petrogradu leta 1917, ni mogel Lenin predrati s svojimi boljševiškiimi idejami. Pridružil se mu je par internacijskih manjševikov, kot so se imenovali takrat, in načelnik teh je bil Trocki.

Deset dni pozneje so poskusili svoj prvi mahljaj. Izjalovil se je, a posledica tega je bila, da se je provizorična vlada izpremenila v neke vrste diktatorstvo pod vodstvom Kerenskoga. Lenin je zbežal v skrivališče ter se ni prikazal, dokler ni Trocki završil revolucije dne 25. oktobra istega leta.

Trocki je opravljal vse poste. Sverdlov, Leninov služabnik, je predstavljal zvezo med Leninom, ki se je skrival, ter Trockem, ki je dejanski nastopal. Lenin je bil znan svojim učencem, Trocki je bil pa voditelj velike ruske armade.

Ko se je drobila fronta ob Rigi koncem poletja ter je bil Petrograd poln vojakov s te fronte, so se slednji polastili petrogradskih sovjetov. Treba je velike osebnosti, da se vodi tako drhal, in Trocki je bil primeren mož za to.

Smolny zavod je bil v onih mrzličnih dneh pozorišče velike razburjanosti. Med vsemi, ki so se zbirali tam, je bil Trocki edini, ki je vedel, v katero smer se pomika gibanje. Deset dni predno je vprizoril svojo uspešno oktobrsko revolucijo, mi je v privatnem pogovoru obrazložil cilje in namene svoje stranke.

Niti enega ni bilo v celi kopi ljudi, ki so stremeli na vrhunce v onih mrzličnih dneh.

Ko se je enkrat polastil vrhovne sile, je bil Trocki edini, ki se je mogel pogajati z nemškimi delegati na mirovni konferenci v Brest-Litovsku.

Po sklenitvi miru z Nemčijo se je lotil nadaljne naloge ter izpremenil uniformirano drhal v redno in zanesljivo boljševiško armado.

Politična sila, katero je uveljavil, bi mogoče ne vztrajala, če bi ne bilo Djeržinskega in njegovega ženija, ali če bi bil na površju izključno le Lenin.

Trocki je bil mož akcije. Delal je velike načrte ter imel tudi pogum in silo, da jih izvede. Spominjam se treh dni, tekom katerih je pripravil oktobrsko revolucijo. Niti za trenutek ni spal in tudi ne jedel ali pil. Tretji dan je postalo njegovo lice rmenko kot vosek, a ni popustil do trenutka, ko je vedel, da je nova vlada trdna.

V onih treh dneh se je posvetoval le z vojaki in rdečo stražo, ki je predstavljal nekake telesne trabante. Opazoval sem njega in njegovo okolico precej natančno v onih usodopolnih dneh, a se ne spominjam, da bi videl krog njega Kameneva, Zinovjeva ali Stalina.

Pozneje je seveda nastopilo dosti ljudi, a v dneh, ko je šlo za življenje ali smrt, je bila le ena velika postava na čelu gibanja, — Trocki.

Dopisi.

Rockdale, Ill. Cenjeni g. urednik: — Dan-ravno prečitam vsako številko "Glas Naroda" od prve do zadnje besede, vendar nikoli ne opažim kakšnega dopisa in naša nase-

bine. Mislim, da je temu največ vzrok, ker nihče ne mara poročati nepriljetnih novic, a veselih ni bilo dosedaj na razpolago. Sedaj so se začeli prikazovati znaki, da se to stanje nekoliko

izboljšalo v doglednem času. Naše "žičarne" in druge tovarne so pričele obratovati nekoliko boljše in kakor se govori, bo obrat postal še boljši.

Kot dober znak bližajoče se prosperitete so tudi dobro obiskane veselice, ki jih prirejujejo razna društva. V soboto, dne 10. t. m. je priredilo svoj zabavni večer društvu Sv. Treh Kraljev, ki je bil izvrstno obiskan. Sedaj se pa pripravlja društvo "Planinski Raj", da priredi podobno veselico. Vršila se bo dne 7. svečana v prostorih Mr. Mart. Žagarja, in sicer od 7. ure zvečer, pa do časa, dekler bodo še koga srbele pete, in dokler bo še kakšna goba "suha". Tudi nšesom se bo nudilo dovolj užitka. Pevski oddelk Izob. in Podp. Društva "Planinski Raj" se namreč prav pridno vežba, da bo zapel par krasnih pesmic, tudi nekaj takih, ki še niso nikoli odmevale po Rockdalskih gričih, in morebiti sploh še ne v Ameriki. Seveda bomo tudi pridno podpirali ta "osemnajstega" s tem, da bomo uničevali, kar je trtica rodila, in v kar se je jedmen izpremenil.

Vstopnina prosta za vsakega. Zatorej le glejte, da se ne bo drugi dan kdo kesal, ker je pozabil udeležiti se te veselice.

Eden, ki se zanima za napredok.

Greenwood, Wis.

Moj zadnji dopis je bil priobčen v Glasu Naroda dne 30. julija

SLOVENSKIM PEVSKIM DRUŠTVOM — "DANICI", "DOMOVINI" in "SLAVCU" v GREATER NEW YORKU.

Peveci in pevke: —

Z novo idejo prihajamo k vam. Naš družabno življenje je sicer jako živahno, društvo za društvom prihaja veselice in zabav imamo v izobilju. In vendar nam nekaj manjka.

Za nas Slovence se jako malo ve in malo kaj se nas vpoštevata. In kakaj? Ker smo preveč organizovani, to se pravi, ker imamo preveč društev, nimamo pa društva, ki bi reprezentiralo zedinjeno greaternewyorško Slovenijo v javnosti.

Ne dotikamo se podpornih društev.

V mislih imamo naša pevška društva. Ni preštevilna naša slovenska naselbina, okrog tisoč nas je, ako se ne motimo. In vendar se pomnimo s štirimi pevskim društvi: "Danico", "Domovino", "Slavcem" in "Slovanom". Velika je naloga teh društev in po žrtvovalnosti pevcev in pevke, delavnost uradnikov je občudovanja vredna. Vsi se zavedamo moralne svoje dolžnosti, ker vemo, da počej našo pesem pomagamo sebi in Sloveniji teinokraj oceana, da ne izumre naša pesem in z ujo slovensko naše ime.

Hvaležni smo naši naselbini, ki nam tako izdatno pomaga v našem kulturnem delu, brez njene gnotne pomoči bi nam bil namreč vsak obstoj nemogoče.

Tuintam so zabave posečene v mnogobrojnem številu in o neuspelih ne more tožiti nobeno društvo.

Poraja se nam lepa slika pred očmi. Tam na obzorju vidimo zedinjeno greaternewyorško počejo Slovenijo. Iz vrst "Danice", "Domovine", "Slavca" in "Slovana" je vstala "Lokalna Greaternewyorška Slovenska Pevska Zveza" in to vidimo nastopati v imponantnem moškem in mešanem zboru, predstavlja je nam v vsem svojem sijaju — našo pesem.

Ne mislimo, mi nečemo voditi. Iz gori navedenih vrst lahko vidite, kam hočemo.

Spominjamo se Svatoplukovih besed, da "samo v slogi je moč" in samo vsled tega stopamo pred Vas s prošnjo: "Zedinimo se! Stopimo v eno kolo, in skušajmo vstvariti "Lokalno Greaternewyorško Slovensko Pevsko Zvezo!"

Ena prvih njenih nalog bi bila prirepati vsako leto po en koncert, ki bi bil brezdolžno posečen, od sto in sto, da ne rečemo tisoč naših rojakov in ljubiteljev naše slovenske pesmi. Že drugih el-

1917. Odtedaj se misem več oglašila. Spominjam se pa, da sem obljubila, da se še oglašim, če mi Bog da zdravje. Obljuba pa dela dolg in jaz hočem ta stari dolg poravnati.

Izza onega časa, ko je bil moj zadnji dopis, zagledal bebi dan, sem pridno čitala, posebno dopise. Pri taki priliki se mi zdi koda v duhu potujem iz ene naselbine v drugo. Večkrat so me silili rojaki, naj kaj sporočim v javnost, pa sem se vedno obotavljala, vedoč, da ne morem vsem ugoditi. Kar je enemu prav, je drugemu napačno. Prišla sem do prepričanja, da je najboljšje molčati, toda nikakor ne vselej. O farmerskih razmerah ne bom pisala, ker imamo v bližnjem Willardu dobre poročevalce. V glasilu K. S. K. J. je bilo poročano, kako slovesno smo obhajali tridesetletnico K. S. K. J. Bilo je vsega v izobilju — potie, krač in govornikov. Tudi jaz sem bila pozvana, naj čestitam naši organizaciji ter sem zložila v ta namen malo pesmico in sicer na izrecen poziv tajnika Mr. Peruška. Dotično stvar sem bila tudi poslala uredniku K. S. K. J. s prošnjo, naj jo uvrsti v Spominsko knjigo. Spominska knjiga je izšla, toda za mojo pesem ni bilo v nji prostora. Urednik neprestano pridiguje o enakopravnosti, sam jo pa neče poznati. Naj zadostuje za enkrat.

Neža Seliškar.

Peter Zgaga

Rojak mi piše iz Brookyna: Marsikdaj kako dobro poves. Peter Zgaga, toda zaenkrat si se vrezal. Neki moj znanec je posodil neki brooklynski kompaniji tisoč dolarjev na deset procentov obresti.

Dosedaj je dobil še vselej obresti točno izplačane, poleg tega pa dobi še vsakih šest mesecev posebno dividendo. To je po mojem mnenju dosti boljše, kot če bi denar v kakšno banko naložil, kjer mu plačajo kvečjem tri do štiri procente.

To je vse lepo in res. Meni je pa znana zgodba, ki se je bila pred leti završila v New Yorku. Nekega dne se je pojavil med newyorškimi Italijani elegantno oblečen človek ter ustanovil podjetje, o katerem je zatrjeval, da bo nosilo na vloženi denar deset procentov na teden. Ne na leto ali na mesec, na teden bo nosilo po deset procentov.

Ljudje so nevrjetno odkimovali z glavami.

Kljub temu se je po dobil med njimi nekdo, kateremu ni bilo nič za sto dolarjev, če jih ima ali ne.

Vložil je stotak ter nestrpe čakal drugega tedna. Prihodnjo soboto je šel tja, in v njegovo največje začudenje so mu izplačali deset dolarjev obresti.

Čakal je še en teden. Koncem tedna je dobil nadaljnih deset dolarjev obresti.

Uverjen je bil, da je podjetje pošteno. Skrivenost je zaupal svojemu prijatelju. Tudi prijatelj je naložil sto dolarjev in dobil koncem tedna deset procentov obresti.

Italijani so jemali denar iz bank ter ga nosili sleparskomu podjetniku, in vsakdo je koncem tedna točno dobil deset procentov obresti.

Kako je to mogoče? — bo vprašal ta ali oni.

Povsem enostavno. Možak je od stotih dolarjev prav lahko plačal koncem tedna deset dolarjev nazaj. Kajti devetdeset mu jih je še vedno ostalo za svojo dnevno uporabo. Po štirinajstih dneh mu jih je ostalo osemdeset, po treh tednih sedemdeset.

Medtem so pa novi vlagatelji nanesli novega denarja. Premoženje je raslo s strahovito naglieo. Edin strošek je bil plačevanje obresti.

V tem ali onem vlagatelju se je pojavil dvom. Šel je in zahteval denar nazaj.

Svoto je dobil izplačano do zadnjega centa z obrestni vred.

V ostalih se je še bolj potrdila vera, da je podjetje pošteno. Z norecm so zmerjali neverneža ter šli v banko po nadaljne stotake. Bogastvo je raslo.

Podjetnik je imel v kratkem času na razpolago več stotisoč dolarjev, od katerih je kaj lahko plačal vsak teden par tisoč dolarjev obresti.

V zagato bi bil prišel, če bi vsi naenkrat zahtevali denar nazaj. V tem slučaju bi ne mogel plačati.

To se pa ni zgodilo, ker se ni hotel nihče odpovedati viru, ki donaha tako sijajne dohodke.

Končno so oblasti izvohale zadevo in poslale podjetnika za 20 let v ječo.

Lahkovrneži so se lepo pod nosom obrisali.

Kdor ima kaj denarja odveč, naj ga naloži v pošteno banko. Vedno so boljše štirje ali trije sigurni procenti kot pa osem do deset nesigurnih.

Vsakomur, ki hoče špekulirati, je želeli vso srečo, kajti sreče mu bo brez dvoma zmanjkalo, pa naj je še ima še toliko.

Z raznimi delnicami so bili naši rojaki že ponovno strašansko oguljeni.

Dobičkov nima nihče pokazati, sram jih je govoriti o tem, pa kljub temu gredo še vedno in vedno na lim.

Kot eden zadnjih se je pojavil čikaški pater Koverta.

Gre po Troštovem vzgledu in polnih ust obljubja, kaj bo vse napravil in skomandiral, če mu bodo dali rojaki denarja in sicer dosti denarja.

Novice iz Jugoslavije.

Osveta zločinca.

V Bogojevu v Vojvodini je te dni delavec Štefan Kaloci, ki je bil nedavno izpuščen iz dolgotrajnega preiskovalnega zapora, ustrelil orožnika, ki ga je bil svojedobno aretiran in izročil sodišču. Kaloci je prezal zvečer pri stanovanju orožnika in ko se je ta vrnil po večerji domov, je oddal Kaloci nanj dva strela. Prstrelil mu je sree, tako da se je orožnik takoj zgrudil mrtev na tla. Morilec je pobegnil in ga doslej še niso izsledili.

Tragična smrt petletnega otroka.

V selu Butanica pri Cabuni se je priptela te dni tragična nesreča. Seljakinja Angelina Anužija je šla iz kuhinje k vodnjaku po vodo ter pustila svojega petletnega dečka samega v kuhinji. Otrok se je igral pred ognjiščem. Pri tem pa je padlo z ognjišča gorče poleno na otroka, ki je bil enahoma ves v plamenu. Na krič je prihitela mati v kuhinjo in zla nanj škap vode, a bilo je prepozno. Otrok je kmalu podlegel izroznim opeklinam. Proti nepredvidni materi se je uvedla kazenska preiskava.

Zaklal ženo in mater.

V vasi Dolnje Kaličane pri Skoplju je muslimanski posestnik Edem Zlaim zaklal najprej svojo ženo, nato pa še mater. Obema je z britvijo prerezal vrat in sta bila v nekaj trenutkih mrtva. Ko je policija aretirala morileca, je hladnokrvno odgovoril, da mu je osebno čisto neznan, koga je umoril". Rekel je, da se spominja samo tega, da ga je že tri dni močno bolela glava. Policija je odposlala Edema v svrhu opazovanja v umobolnico.

Volkovi in divje svinje v okolici Kačanika.

Po vesteh iz Skoplja so se v okolici Kačanika in Kosovske Mitrovice pojavile cele črede volkov in tudi mnogo divjih svinj, vsled česar proti veliki nevarnosti. Volkovi so se pojavili še v zadnjem času, ko je nastopil oster mraz.

Velika goljufija v Bečkereku.

Policija v Bečkereku je aretirala nadzornika za nakup repe v tamkajšnji tovarni sladkorja, Ivana Vajdiča, ki je — kakor se je ugotovilo — oguljufal tovarno za vrednost 30 vagonov sladkorne repe, torej za znesek okroglo 100 tisoč dinarjev. Preiskava proti Vajdiču se še nadaljuje.

Čaruga ne bo pomiloščen.

Čim se kralj Aleksander povrne iz Pariza, mu bodo predložili razne pomilostitve. Med drugim bodo predlagani v pomilostenje tudi številni zločinci z vseh pokrajnih držav.

Kar se tiče zloglasnega slavonskega razbojnika Jovana Čaruga,

glede njega še ni bilo ničesar sklenjeno, iz česar se mora sklepati, da sploh ne bo predlagan v pomilostitev.

Umor rbskega četaškega vojvode

Te dni se je vračal vojvoda četaškega nasledovalnega oddelka za bregalniški okraj, Stojan Mišević, domov. Ko je prispel na kraj vasi, je oddala neka oseba nanj štiri strele, ki so ga takoj ubili. Morilec je bil takoj aretiran tu se piše Kiril Grigomirjevič. Po popoklicu je natakran pristojen v Štip. Dne 10. oktobra se je vrnil iz Bolgarske v Jugoslavijo. Tudi ubiti vojvoda Mišević je prišel šele pred nekaj dnevi z več tovaršči iz Bolgarske v domovino. Svoječasno je sodeloval pri akcijah bolgarskih četašev proti jug. državi, sedaj pa se je stavil na razpolago jug. oblasti in hotel pričeti sam boj proti Bolgarom. Prepotoval je vse vasi Macedonije in razlagal narodu, kako je Todor Aleksandrov izmogoval ljudstvo. Tako je organiziral četaško akcijo, ki so jo podpirale jug. oblasti in prebivalstvo. Ponovno se je spustil v srdiče boje z bolgarskimi tolpami. Rezultat je bil, da so bili četaši v bregalniškem okraju kmalu iztrebljeni, ker je bilo na levem bregu Vardarja pobitih več četaških tolp z vovodji vred. Iz masčevanja so bolgarski četaši sklenili, da je treba pobiti nekaj organizatorjev te akcije in tako je padel sedaj tudi vojvoda Mišević. Atentatorja so orožniki komaj obvarovali, da ga ljudstvo ni linčalo. Na odredbo notranjega ministrstva je bila Miševiću rodbini poslana za prvo podporo svota 15.000 Din.

Vohunstvo madžarskih duhovnikov v Jugoslaviji.

Subotička policija je aretirala te dni katoliškega duhovnika Istvana Fabijana, ki je prišel v jug. državo, mesto da služi Bogu, kot vohun peunjskega škofa.

Fabjan je priznal, da je v službi madžarskega vohunskega biroa v Segedinu in da je z vohunskimi nameni prepotoval Beograd, Skoplje, Niš, Zagreb in Ljubljano. Povsod je stopil v zveze z raznimi nezadovoljnimi elementi. Pri njem so našli madžarski potni list, nekaj skie in številne podatke, med drugim tudi pismo madžarskega škofa v Pečuju, v katerem ga priporoča katoliških duhovnikom v jug. državi.

Prebivalstvo mesta Zagreba.

Mestna uprava zagrebška je v zadnjih tednih izvršila štetje vsega mestnega prebivalstva. Te dni objavljena statistika ugotavlja, da šteje Zagreb sedaj okroglo 126 tisoč prebivalcev, pri čemur pa vojaštvo ni vračunajeno. Pred tremi leti je imel Zagreb 108.338 prebivalcev.

NAJLEPŠA ZAVEST

za vsakega človeka je, ako ima za slabe čase in svojo starost kaj prihrankov. S trdno in dobro voljo si pa to lahko vsakdo omogoči, ako hrani in če tudi pomalem vlaga svoje prihranke v sigurni zavod, kjer mu "denar dela denar".

Taka prilika nudi se Vam pri nas, kjer sprejemamo vloge na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

in jih obrestujemo po

4%

na leto.

Svojim rojakom smo tudi glede denarnih pošiljatev v staro domovino, kakor tudi glede potovanja radi na razpolago ter jim vsled naših dologletnih skušenj lahko ceno in dobro postrežemo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogo. Cena s poštno vred

40 CENTOV.

Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., N. Y. C.

Zveza duševnih delavcev.

Pred kratkim se je vršilo drugo zborovanje mednarodne zveze duševnih delavcev. Ideja pridobiva v vseh državah na terenu. Za zaščito avtorskih pravic. V nekaterih državah je duševnih delavcev preveč, v drugih pa premalo. Potreba u ravnave.

7. decembra je bilo otvorjeno v veliki dvorani "Eco du Louvre" drugo zborovanje mednarodne zveze duševnih delavcev. Navzoči so bili delegati vseh nacionalnih organizacij. Predsedništvo sveta je zavzemala leta 1924 Bolgarija. Za to je otvoril zborovanje bolgarski delegat Nikola Stoilov, ki je pozdravil delegate z prihodom v Pariz kot središče duševnih delavcev vseh držav, kr je zveza narodov v decembru lanskega leta sklenila, da se osnuje centralna mednarodna zveza duševnih delavcev v Parizu. Na to se je oglašil k besedi glavni tajnik zveze Luis Gallie, ki je poročal o delovanju zveze v zadnjem polletju in o doseženih rezultatih.

Ideja organizacije duševnih delavcev, je izvajal Gallie, pridobiva v vseh državah na terenu. Polagoma se ustanavljajo povsod nove nacionalne organizacije, že obstoječe pa se utrjujejo. Češkoslovaška zveza je imela nedavno v Pragi plenarno sejo ki je manifestirala moč duševnih delavcev te države. Tudi na Poljskem je že ustanovljena taka zveza pod vodstvom profesorja varšavske univerze G. Przychovskega. V zvezi je 19 organizacij iz Varšave, 14 iz Krakova in 18 iz Lvova z okroglo 100.000 člani. V Italiji je opažati zблиžanje med organizacijami duševnih delavcev severnih in južnih pokrajin in tako bo tudi tu kmalu ustanovljena enotna zveza za vso državo. Na predlog predsednika Stoilova je svet sprejel začasno poljsko zvezo v mednarodno združenje. Definitivno se bo sklepalo o tem na prihodnjem kongresu.

Tajniškemu poročilu so sledili referati delegatov posameznih organizacij. Blagajničarka zveze, gđc. Helena Vakaresco, znana romunska pisateljica, je slednjič poročala o stanju blagajne in prosila vse delegate, naj podpirajo centralo s članskimi in drugimi prispevki od svojih organizacij. Zvezni svet je razpravljal na to o proušnji inozemske zveze ruskih duševnih delavcev za sprejem v mednarodno federacijo. Po obširni debati je bilo sklenjeno poslati prošilcem odgovor v tem smislu, da svet sicer simpatizira z rusko organizacijo v inozemstvu, da je pa ne more sprejeti v mednarodno federacijo, ker mora biti vsaka zveza osnovana v dotični državi. Ruska emigracija torej ne pride v poštev.

Po tem je poročal francoski pisatelj Romain Colust o duševni lastnini. Dočim štiti v Franciji zakon iz l. 1791. avtorske pravice za literarna in umetniška dela, so znanstvena dela brez zakonite zaščite. Govornik apelira na zvezni svet, naj sprejme na dnevni red bodočega kongresa tudi to, da duševno delo zelo važno vprašanje. Obenem pa naj sporoči vsem nacionalnim organizacijam, da bi skušali doseči izenačenje zakonov o umstveni lastnini. V Franciji je poslujše komisija pod predsedstvom A. Jouvénala, ki ima namen izdelati osnutek zakona o zaščiti umstvene lastnine. O tem zakonu bo razpravljaj tudi prihodnji kongres. Slednjič je apeliral govornik na glavni sekretarijat, naj naprosi vse nacionalne organizacije, da bi do Božiča izpolnile in poslale anketo o umstveni lastnini v posamnih državah, ker bo mogoče le na ta način sestaviti skupni referat za kongres.

Člana sveta Siblik (ČSR) in Ziferer (Avstrija) sta poročala o kočljivem problemu, kako bi se dalo omiliti nadprodukcijo inteligence v nekaterih državah s tem, da bi poslala dotična država del duševnih delavcev v drugo državo. Prosila sta vse nacionalne organizacije, naj temeljito razmislijo o tem problemu in sporočijo svetu do Božiča svoje mišljenje. Tudi to vprašanje pride na dnevni red kongresa. Pomočnik glav-

nega tajnika Verne je poročal o anktii glede moralnega in materialnega položaja uradništva v različnih državah in pozval navzoče delegate, naj mu pošljejo čim več podatkov, da jih bo mogla federacija porabiti na prihodnjem kongresu.

Iz živalskega sveta.

Eden izmed temeljnih bioloških zakonov pravi, da se organi živih bitij razvijajo sorazmerno z njihovo uporabo. To velja za razvoj poedincev — pogledimo samo krepko mišičevje kovača, pa tudi za razvoj živalskih vrst in celih skupin tekom mnogobrojnih generacij.

Precejšnje število živali je zavzelo v gospodinjstvu narave taka mesta, kjer oči ni mogoče rabiti. Ni čudno, da so jim oči od rodu do rodu v skladu z omenjenim zakonom vedno bolj pokrnile, dokler ni kot rezultat nastopila popolna slepota. Prav slabe oči ima tudi naš krt. Pod zemljo jih prvič ne rabi, drugič pa vpliva tudi škodljivo tudi zemlja in pesek. Bolj na jugu pa živi vrsta krtov, Talpa coeca, s še bolj reduciranimi očmi.

V kraških jamah živijo organizmi v popolni temi. Vse pristne jamske živali, ki jih nikdar ne najdemo izven jamskih tmin, so popolnoma slepe. Brez oči je človeška ribica, neštevilo jamskih hroščev, polžev in pajkov. Slep je jamski rak, ki plava v votlini Krke in v drugih naših jamskih vdah. Slepe so jamske stonoge in razne druge živali. V Ameriki živi v "mamutovi špilji" v Kentuckyju tudi slepa riba. Za vse te živali pa lahko dokažemo, da je njihova slepota nastala postopoma tekem dolgih tisočletij. Na eni strani so jim ohranjeni vsaj v notranjosti očem namenjeni deli živcev oziroma možganov. Na drugi strani pa poznamo sorodne oblike z vsemi stopnjami od dobro razvitega pa do popolnoma krnatega očesa. Tiste, ki živijo na solnčni svetlobi, imajo čeprav so bližnje sorodnice slepih, popolnoma dobre oči. Žival polteme, n. pr. talkšna, ki žive pod kamenjem, pod debelimi plastmi gnajočega listja ali v jamskih vhodih, imajo sicer oči, toda to so majhne in slabo razvite. Prava tema in slepota pa gresta roko v roki.

Francoski zoolog Vire je celo z poizkusom dokazal, da tema povzroči tekem nekoliko rodov izgubo oči. Eksperimentalno je v pariških katakombah z malimi vodnimi živalicami z daljnega sorodstva našega raka. Vzel je take živalice iz nadzmskih potokov in jih prestavil v "večno temo". Ker se hitro množe, je lahko po par redovih opazoval učinek: znatno slabšeje, krnaste oči.

Kakor pa opažamo pri takih ljudeh, ki jih od rojstva spremlja slepota, da so njihovi ostali čuti finejši in tako nekako nadomeščajo vid, tako velja to tudi o slepih živalih. Že njihove noge so razmeroma zelo dolge, še bolj so po daljšane tipalne koeine. Vonjalni organi so izobno razviti. Tako se ti slepi v njih zanje ogromnih prostorih navzile vsej temi gibljejo neovirano in v vsej sigurnosti zasledujejo svoj plen: tipajo in vohajo — to jim popolnoma zadošča.

Toda imamo še tudi druga kraljevstva slepote. V indijski sveti reki Gangesu živi celo delfin, platanista gangetica, ki ga moramo šteti med slepe. Sveta reka je naravni tako motna in blatna, da so postale že prednikom Plataniste v njej oči neuporabne.

Iz istega vzroka so pač bili slepi mnogi Trilobiti, predhodniki rakov, iz kambrijske dobe zemeljske zgodovine, katerih okamenela ostanki najdemo v velikem številu

NO. 162

ZASTONJ ta koristni kozarec za 10 labelnov Star in Magnolia Mleko

Odprite konvo Star & Magnolia mleka ter pozabite vse skrbi, ki vam jih povzročata mleko za zajtrk. Te vrste mleko vsebuje baš primerno količino mleka in sladkorja v primernem razmerju, tako da bo mleko, ki ga hočete, vsebovalo baš pravilno množino sladkorja za navadno uporabo. To mleko se vam bo priljubilo v jutranji kavi, katero bo napravilo bogatim in okusnim ter mu dodalo poseben duh.

ZASTONJ

Ne bo le vaše kuhanje lažje pač pa boste dobili za 10 labelnov tudi krasen kozarec kot ga vidite naslikanega zgoraj. Ne zamudite te svoje prilike. Prične danes hraniti labelne in ko jih boste imeli dosti, jih odnesite v najbližji premijski stor, ki se nahaja v vaši bližini. To premijo je mogoče dobiti izključno le v naših premisskih storih. Ne pošiljamo jih po pošti.

PREMISSKE TRGOVINE

NEW YORK CITY
44 Hudson Street
near Duane Street
426 West 42nd Street
near Ninth Avenue
1427 Third Avenue
near 80th Street
61 East 125th Street
near Madison Avenue

BRONX, N. Y.
578 Courtlandt Avenue
near 150th Street, Bronx
BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue
near 4th Avenue
2 Sumner Avenue
near Broadway
LONG ISLAND CITY
44 Jackson Avenue
near 4th Street

Iz davne prošlosti.

Raziskovalci v Mezopotamiji so prikopali do palače prvih babilonskih kraljev. To je najstarejša najdba, kar jih je bilo dozdej izvršenih v Orijentu. Slike prvih babilonskih kraljev, ki niso bili semitskega rodu.

Kakor poroča S. Langdon, profesor astrolofije na oxfordski univerzi, ki vodi izkopavanja v Mezopotamiji, so delavci odkopali palačo prvih babilonskih kraljev. To odkritje predstavlja najstarejšo najdbo, kar jih je bilo dozdej izvršenih v Orientu. Odkopana palača je še popolnoma ohranjena. Komisija, ki je najdbo proučila, je dognala, da so se Babilonci pri gradnji kraljeve palače posluževali posebne vrste opeke, kakor jo najdemo le pri najstarejših nam znanih stavbah.

Ko so delavci odkopali zunanjo zidovje, so raziskovalci zagledali dolg, veličasten hodnik iz katerega vodijo vhodi v stranske prostore. V bližini hodnika se nahajajo mogočna, s stebri podprta dvorana ki leži od vhoda proti zahodu. Preko nje dospes do prestolne dvorane. Kolikor so mogli razbrati iz napisov, ki so jih dosedaj razrešili, so se v stebričasti dvorani zbirali kralj in njegovi modri, kadar so vršili sodniško službo.

Okrog in okrog prestolne dvorane so razporejene množestevne plošče, v katere so čudovito spretno vrezane slike, predstavljajoče prve babilonske kralje, ki zredo na vojsko. Na njih se popolnoma natančno razločijo obleke in čipke, v katere so se odvali takratni kralji. Kakor trdi prof. Langdon, niso bili babilonski kralji semitskega rodu. I kralji in njihovi ujetniki so upodobljeni z okroglimi glavami, lica imajo popolnoma obrta. Os njihovih oči se najprej dvigne, potem pa pade. Langdon trdi, da je s tem doprinešen dokaz za njegovo gornjo trditve, kajti Semiti nimajo vodoravnih oči. — Ostale plošče predstavljajo babilonske vojske, ki se vračajo z vojne. Vse slike so izvršene tako dobro, da moramo občudovati umetnost takratnih Babiloncev. — V bližini prestola so odkrili napis, ki so izvršeni s pomočjo slik. Ti napisi so najstarejši te vrste, kar jih do danes poznamo. Upodobljene so roke in glave; z njihovo uporabo je sestavljena lista sužnje, ki so bili zaposleni v kraljevi palači.

Zveri v človeški podobi.

O ljudožrcu Denku prihajajo na dan nove podrobnosti. Denkovih žrtev je najmanj trinajst, ne pa samo pet kot se je v začetku domnevalo. — Prebivalstvo je zabranilo pokop ljudožrcu na občinskem pokopališču. Izpoved Olivera.

Preiskava v zadevi ljudoždera Denka je prinesla na dan strašne podrobnosti, iz katerih je razvidno, da je bilo število Denkovih žrtev najmanj 18 in ne 5 kakor se je prvotno domnevalo. Veliko ogorčenje se je pojavilo med prebivalstvom proti policiji, ki je obdolžena, da je zanemarjala svoje dolžnosti nadzovanja. Muensterberg je zelo malo podeželsko mesto in je prebivalstvo vsakogar poznalo. Vedno se jim je čudno zdelo, kadar je kdo izmed njih izginil, toda nikdar si niso mogli najti pravega vzroka. Prebivalstvo je tako ogorčeno, da je zabranilo pokop ljudoždera Denka na občinskem pokopališču. Denke je stanoval v Muensterbergu nad 20 let in je bil za časa največje valutne krize prefrigan vrhnik. Živel je prav dobro. Bil je visok človek, star okoli 50 let, s kratko brado, bradavičastega obraza in krepak. Denke ni nikdar obiskoval javnih lokalov in videli ga tudi niso nikdar s kako žensko. Če ga je kdo nagovoril se je zgodilo, da je v njega strmel po več minut, ne da bi dal kak odgovor. Bil je redkobeseden in se je izogibal ljudi. V domišljiji, da je bila morda kaka zelenjava pognojena s človeško krvjo je več prebivalcev Muensterberga obolelo na želodnem krču. Neka Bittner, ki je pri ljudožrcu večkrat opravljala vrtna dela m je od njega tudi dobila meso, je težko obolela.

Hiša Denkova se je nahajala izven mesta na neki poljski poti. Tja je vodila mala, po zimi zelo ledena in ozka pot. Pred vdomom na vrtnih vratih je bila deska z napisom: "Vstop prepovedan!" Čudno je, da so v tej hišici, ki je bila last nekega vrtnarja, stanovali tu di slezijski begunci, med drugimi neki učitelj Vogt, ki niso nikdar do zadnjega trenutka ničesar sumljivega opazili.

Ko so prebivalci opazili slučaj pomočnika Oliverja, katrega Denke napadel, ga policija ni hotela prijeti in zaslišati. Šele na ponovni pritisk očividcev se ga prijeti in zaslišali na magistratu.

Denke je priznal, da je napadel več rokodelcev, zakaj, tega ni povedal. Najpreje ga policija ni hotela prijeti in šele na ponovno za-

htevo prebivalstva je bil Denke aretirana. Morda bi celo ne prišlo do tega strahovitega odkritja, da se ni Denke v zaporu obesil. Pri hišni preiskavi, je policija našla v šupi lesen sod, ki je bil napolnjen do roba s prsti, rebri in udi.

Oliver je izpovedal o atentatu, ki ga je namerala Denke naj, sledeče: Šel sem že večkrat mimo Denkove hiše in se oglašil pri njem. To pot me je pozval, da pridem v njegovo sobo, kjer da bom nekaj pisal zanj. Zato mi je hotel darovati 20 pfenigov. Sedel sem za mizo, tako, da sem imel hrbet obrnjen proti vratom. Denke je pričel narekovati: "Adolf, ti debeli mož... Ko sem hotel pisati sem se moral nehoti smejeti in sem se pri tem sklonil. To mi je reklo življenje, kajti v istem trenutku mi je zadel udarec Denkove sekire. Udarec pa je bil slab, o mamljen sem vstal in takorekoč padel v naročje Denka, ki je hotel še enkrat zamahniti. Nastala je strahovita borba med mano in njim. Krčevito me se je oprijemal in me je skušal vreči na tla. To se mu je posrečilo in znova je zamahnul proti meni. V tem trenutku so skočili v sobo moji rešitelji in ga odtrgali od mene. V njegovi roki so ostali celo deli moje obleke.

Slično kakor v slučaju Harman na zatrjuje tudi prebivalstvo v Muensterbergu, da je morilec dal meso svojih žrtev tudi drugim osebam in neka žena je celo prijela policiji, da ji je Denke daroval meso. Ugotovljeno je, da je Denke, istotako kakor Harman, trgoval z oblačili svojih žrtev in je revnejšim ljudem tudi obleko daroval. Od kože svojih žrtev je uporabil Denke tudi najmanjše kose. Celo njegovi trakovi za čevlje so bili iz človeške kože. Med žrtvami Denka se nahajajo osebe vsake starosti, med temi celo neki 70 letni starček in neki oče petih otrok. V splošnem je Denke večkrat potoval, vendar ni pojasnjeno kaj je počel na potovanjih. Močvirje za hišo morileca se preišeče te dni. Pri preiskavi stanovanja tega kanibala so našli kovinske ploščice v obliki noveca, ki so bile zaznamovane s številkami. Očividno je, da je morilec na te ploščice zaznamoval število svojih žrtev.

Petroleja bo zmanjkalo.

Če bo uporaba petroleja in nafte tako napredovala kot je začela v zadnjem času, bo obojega zmanjkalo. Nekako domestilo bi bil sicer veter, toda strokovnjaki še niso na jasnem, kako bi ga bilo mogoče uspešno izrabljati.

O tem vprašanju govori nova knjiga znamenitega švedskega učenjaka, ravnatelja Nobileovega instituta, Svante Arhenjusa. Vprašanje o zalozah premoga in nafte je v resnici najbolj pereče, ker so od njega odvisni vsi uspehi naše civilizacije. Zadnji mednarodni geološki kongres v Torontu l. 1913. je cenil svetovna ležišča premoga v globini do 1800 metrov na 7 bilijonov ton, od katerih odpade 68.9 odstotkov na Ameriko, 17.3 na Azijo, 10.6 na Evropo, 2.4 na Avstralijo in 0.8 odst. na Afriko. To število je treba znižati za 25 odstotkov z ozirom na izgube pri kopanju, prevajanju in tudi glode na neugodno lego nekaterih premogokopov v deželah, kjer vlada velika vročina nad 70 stopinj Celzija. Sedanja poraba premoga znaša 1.2 milijarde ton letno in stalno narašča. V teku zadnjih deset let se je pokurilo več premoga nego v vsej starejši dobi skupaj. Z ozirom na to ne izgleda kot pretirana trditve, da bodo vsi premogokopi v 500 do 600 letih izrabljeni!

Še slabše je z nafto, katere zalozge bi zadostovale pri sedanjih porabi za 60 let. V Ameriki, kjer se porabi dvakrat več nafte nego v ostalem svetu, je njen konzum narasel do sedaj letno za 25 odstotkov. Če se ne posreči najti novih

petrolejskih vrelcev, bodo torej vse zalozge nafte porabljene že pri koncu dvajsetega stoletja. Vsi avtomobili, motocikli, letala, večina parobrodov in vsi Dieslovi motorji bodo morali takrat v ropotarnico.

Ti žalostni izgledi nas silijo iskati nove zalozge energije. Pred vsem pridejo v poštev zalozge "belega premoga", t. j. moč padajoče vode. Če bi bili izrabljeni vsi slapovi, reke in jezera, bi imela Azija 236 milijonov konjskih moči, Afrika in Severna Amerika pa po 160 milijonov, Južna Amerika 94. Evropa 65 in Avstralija 30 milijonov. Izmed posameznih dežel se na prvem mestu zedinjene države s 100 milijoni konjskih moči, potem pa Kanada 26, Norveška 13, Francija 7 in Švica 6.7. Toda vse vodne moči zemeljske oble bi mogle kriti samo 60 odst. sedanjih potrebščin energije.

Veliko več energije nudi veter, ki bi lahko nadomestoval efekt, ki ga dosegame s premogom, nafto in vodo. Toda tako daleč še nismo da bi mogli izkoriščati veter. Isto velja tudi za solnce in morsko plimo, kjer še nismo prišli niti do začetnih poizkusov. Če se nam kdaj posreči "ujeti solnce" — bodo nam rešena vsa vprašanja prometa in kurjave.

Iz Slovenije.

Umrlj v Ljubljani.

Ivan Šibenik, tobačni delavec, 28 let; Erna Janežič, vdova železniskega postajenačelnika, 36 let; Ivan Hubad, bivši pisarniški pomočnik, 61 let; Fran Skalar, zasebnik, 71 let.

Poročil

se je Josip Beneš, bančni uradnik v Ribnici, z gđc. Herlo Schlehahnovo iz Dubrovnika.

Dvojni bestijalni umor v Pod-sredu, Ubil očeta in sestro.

63-letni posestnik v Sockem pri Podsredu, Jakob Dobrave, je napravil v oktobru 1921 s svojim 31letnim oženjenim sinom Leopoldom pred pričami začasno pogodbo, s katero mu prepušča svoje, kakih 15 oralov obsegajoče posestvo s 1. januarjem 1925 v popolno last. Po preteku treh mesecev je sin ponovno povabil očeta, da napravita pogodbo pred sodiščem, da bo veljavna. Toda stari Dobrave se je tem neprestano izogibal z izgovorom, da se nič ne mudi in da je še dovolj časa. Sina je to vedno bolj razburjalo in kmalu so se pričeli porajati v njem strašni načrti. Hotel je najprej težbenim potom izsiliti uveljavljanje pogodbe oziroma izročitev posestva. Tekom dolge pravde, ki še sedaj ni končana, pa je stari Dobrave izročil svoje posestvo svoji najstarejši hčerki.

To je bilo povod, da se je razvil med očetom in sinom strašno sovraštvo. Prepri med starih in sinom oziroma sinahu so bili na dnevnem redu. Mladi Dobrave se je ponovno tudi dejanski lotil svojega očeta. Pred okrajnim sodiščem v Kozjem se je vršila razprava za razpravo; sedaj radi razzaljenja časti, sedaj radi telesne poškodbe in tako naprej. Stari Dobrave se je sina Leopolda že tako bal, da se je zaklepal pred njim. Pravdni stroški so kmalu narasli v vtroglovo višino. V pondeljek, 29. decembra, je bilo končno posestvo prodano dražbenim potom. Baj je izdražbal posestvo neki Hrvat za 21-letno Dobravevo hčerko Matilda.

Ljudje, ki so dobri poznavalci značajev, so si neprestano šepetali, da prepri pri Dobraveh ne bo končal dobro. In njihove sumnje in slutnje so se tudi uresničile.

V pondeljek, dne 29. decembra popoldne, je šel stari Dobrave v hlev polagat živini krmo. Niti slutil ni, da so bili njegovi trenutki seštetji. Prišedši iz sosednje Goriškove gostilne, je sin Leopold zavratno vsekal svojega očeta z ostrino sekire s tako silo po glavi, da se je zgrudil takoj mrtev na tla. Njegova glava je bila dobesedno razklana. Med tem je prihitela iz hiše proti hlevu hčerka Matilda. Čim jo je brat zagledal, je zbesnel vnovič. Ni mu še bilo dovolj krvi, Matilda je zakrčkala, nato pa divje bežala po pašniku. Toda morilec je zdiralj takoj za jo ni jo kmalu dohífel. Zavíhtel je vnovič sekiro in pred njim se je zgrudila nova žrtev — njegova sestra. Udaril jo je s sekiro po glavi, potem pa še zabodel z nožem v prsa, da je v nekaj trenutkih izdihnila.

Zverinski morilec svojega očeta in sestere je stopil po trašnem dejanju hladnokrvno k mimo tekočemu potoku, opral tamkaj svoje roke, nato pa odšel v Kozje, da ubije še svojo sestro Ano, ki se uči fakmaj šivanja. Ni pa je dobil v pest, kajti zgrabil so ga med tem že crožniki in uklenjenega odvedli v temnico.

Smrtno ponesrečil

je posestnik Janez Mule iz Žerovnice pri Cerknici. Ko je iz gozda peljal hlode proti domu, sta se na cesti križala njegov in še neki drugi voz, pri čemer je Mule dobil na glavi težko rano. Počila mu je lobanja in je smrt takoj nastopila. Ponesrečenec zapušča vdo vo in 7 nepreskrbljenih otrok.

Samomor.

V Pekrah pri Mariboru se je obsegil 74-letni Jože Mihelič, preužitkar, ker ni mogel prenašati več svoje bede.

500 LET ŠPANSKE MO-NARHJE

Spanija, ki je zopet pretresajo močni politični viharji, je imela, kot malo drugih dežel, trpeti vsled nesposobnosti svojih vladarjev in nešteti notranjih bojev. Končno se je leta 1868 upri trpinčeni narod in pregnal Bourbonce.

Toda stoletno razdrapano razmere so ljudstvo popolnoma demoralizirale. Mlada republika se je bila v strahovitih strankarskih bojih. Poskus Amadeja Savojskega, da bi dal deželi vlado, stajalo nad strankami, se je popolnoma ponesrečil, ker je bil tuje in ni poznal domačih prilik. Od začetka leta 1874 se je videlo, da je postala preteča katastrofa neizogibna.

Ko je dne 3. januarja tega leta razgnal maršal Serrano parlament in razveljavil ustavne garancije, se ni nihče uprl zoper ta državni udar. Začetkoma kot ministrski predsednik, kmalu pa kot formalni državni poglavar, je stopil maršal na čelo vlade. Toda kabinet, ki ga je Nemčija pod Bismarckom že priznala, je bil neenoten. Tudi v njem so se bili strankarski boji. Tu se je pojavil na severu države edini zmagoviti general republike, generalni kapitan Katalonije, Martinez Campas, in je poklical v deželi sina Izabelinega, Alfonza, ki je študiral na Angleskem in postal dne 28. novembra 1874 polnoletni. Mladi Alfonz je objubil vse, kar so zahtevali od njega. Dne 29. decembra ga je proglasil general Campas za novega kralja španskega.

Kralj Alfonz je ostal do svoje zgodnje smrti le figura v rokah generalov, ravno tako tudi njegov sin Alfonz XII., ki je zagledal luč sveta šele po očetovi smrti. V Španiji je bila vsa vladarska moč vedno v rokah generalov. To se vidi tudi pri današnjem vojaškem direktoriju, ki mu stoji na čelu Pizmo de Rivera.

Izprememba lastništva "Osservatore Romana".

Kakor poročajo italijanski listi, je prešlo glasilo Vatikana, dnevnik "Osservatore Romano" v Rimu iz lastništva sv. Stolice v roke organizacije kardinala Ferrarja v Milanu. Vendar pa ima izprememba le upravni pomen, ker se zaenkrat ni v uredništvu nič izpremenilo.

Poslanec Baeran izpuščen iz zapore.

Leta 1921 radi veleizdaje na štirih letih obsojeni čehoslovaški poslanec nemške narodnosti, dr. Baeran, je bil te dni izpuščen iz zapore in je takoj odpoval v svoj lastni rojstni kraj Brno, kam mu je bil ostanek kazni odpuščen le pod pogojem, da ostane dve leti v Brnu.

Tajna orožna skladišča v Nemčiji.

Mednarodna vojaška kontrolna komisija je dne 23. decembra o priliki nepričakovane obiska v tvornici, Berlin-Karlshagen Industrieweke, odkrila na tisoče sestavnih delov topov, strojníc in pušk. Po dosedanjih cenitvi gre za najmanj 30.000 sestavnih delov topov, strojníc in pušk in 13.000 sestavnih delov težkih strojníc. Nemški državni obrambni minister odločno dementira to vest pariske korespondence Agence Havas in zatrjuje, da izdeluje imenovana tvornica le lovške in športne puške in torej o kakem skrivnem skladišču vojaškega orožja ne more biti govora. Seveda pa se mednarodna vojaška komisija so izjavno ne bo zadovoljila, ker je lakavost in zahrbtnost Nemcev dobro znana.

Frako Sahare v avtomobilu.

Pariska tvrdica iz avtomobilu Citroen je povabila kralja Alberta belgijskega, naj se udeleži vožnje skozi Saharo v avtomobilu. Kralj je sprejel povabilo in odputuje takoj po Novem letu v Marseille, odkoder se popelje v Atfir v Senegal.

Knjigarna "Glas Naroda"

MOLITVENIKI:

Duša popolna ..... 1.—
 Marija Varhinja:
 v platno vezano 70
 v usnje vezano 1.50
 v fino usnje vezano 1.70

Rajski glasovi:
 v platno vezano 70
 v fino platno vezano 1.10
 v usnje vezano 1.50
 v fino usnje vezano 1.70

Skrbi za dušo:
 v platno vezano 80
 v usnje vezano 1.65
 v fino usnje vezano 1.80

Sveta Ura:
 fino v platno vezano, z debelimi črkami 90
 v usnje vezano 1.60

ANGLEŠKI MOLITVENIKI: (ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:
 v barvaste platnice vezano 30

Child's Prayerbook:
 v belo kost vezano 1.10

Key of Heaven:
 v usnje vezano 70

Key of Heaven:
 v najfinejše usnje vezano 1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:
 v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:
 v fino usnje vezano 1.30

Ave Maria:
 v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik slovenski:
 broširano 25

Prva čitanka trdovez
 Anglesko-slovenski slovar
 (Dr. Kern) 5.00

Angeljska služba ali nauk kako naj se k sv. maši streže 10

Dva sestavljena plesa: četvorka in beseda spisano in narisano 35

Govedoreja 75

Domači zdravnik po Kneippu 1.25

Domači živinozdravnik
 Gospodinjstvo ..... 1.—

Jugoslavija, Melik 1 zvezek 1.50

2. zvezek 1—2 snopič 1.80

Kubična knjiga ali hitri računar za trgovce z lesom 1.00

Knjiga o lepem vedenju,
 Trdo vezano 1.00

Kako se postane ameriški državljani 15

Knjiga o dostojnem vedenju 50

Katekizem (veliki) 40

Mlekarstvo s črticami za živinorejce 75

Nemško angleški tolmač 60

Največji spisovnik ljubavnih pisem 80

Nauk pomagati živini 80

Nasveti za hiše in dom, trd vez. 1.20

Naša zdravila 50

Nemško slovenski besednjak Wolf-Cigale, 2 knjigi trd vez. 7.00

Nemščina brez učitelja 30

1. del 30

2. del 30

Pravila za oliko 65

Psihične motnje na alkoholski podlagi 75

Praktični računar ali hitri računar 75

Praktični sadjar trd vez. 3.00

Poljedelstvo. Slovenskim gospodarjem v pouk 35

Beleška izpoved 1.00

Beli rojaki, trdo vezano 1.00

Balkanska Turška vojska 80

Burska vojska 40

Bilke (Marija Kmetova) 25

Cvetke 25

Črna panter 65

Čiganova osveta 35

Čas je sloto 30

Cvetina Borogradska 50

Čarovnica starega gradu 25

Doli z orožjem 50

Dve shiki — Njiva, Starika — (Meško) 60

Dolga roka 60

Devica Orleanska 50

Duhovni boj 50

Dedek je pravil. Marijka in škralteljčki 40

Elizabeta 35

Fabijola ali crkev v Katakombah 45

Fran Baron Trenk 35

Farovška kuharica 75

Filozofska zgodba 60

Fra Diavolo 50

Gozdovnik (2 zvezka) 1.20

Grešnik Lenard (Ivan Cankar) 25

Gočevski katekizem 75

Gruda umira 50

Golem, roman 70

Gentleman vlomilec, trdo vezano 1.20

Gadje gnezdo, povest iz dni trpljenja in nad, trd vez. 75

Hadži Murat, trd vez. 80

Heđvika 35

Helena (Kmetova) 40

Humoreske, Groteske in Satire, vez. broširano 80

Iz dobe punta in bojov 60

Iz zapeške globeli 1.50

Iz modernega sveta, trd vez. 1.40

Igralec, roman, spomini mladeniča 75

Jos. Jurčič, spisi:

Sosedov sin 40

5. zv. Sosedov sin. Sin kmečkega cesarja itd. Broširano 75

Trdo vezano 1.00

6. zv. Dr. Zober, roman, Tugomer, tragedija v 5. dejanjih, broširano 75

Trdo vezano 1.00

Karmen, trdo vez. 40

broširano 30

Kravec, roman, trd vez. 75

Kralj zlate reke ali Črna brada 45

5. zv. Sosedov sin. Sin kmečkega cesarja itd. Broširano 75

Trdo vezano 1.00

6. zv. Dr. Zober, roman, Tugomer, tragedija v 5. dejanjih, broširano 75

Trdo vezano 1.00

Karmen, trdo vez. 40

broširano 30

Kravec, roman, trd vez. 75

Kralj zlate reke ali Črna brada 45

Skrivec, roman, trd vez. 75

Kraljica mučenica, trd vez. 80

Kazaki, povest iz Ruskega 70

Kraljevi vitez (Zevacco) vez. 1.00

Kresalo duhov 70

Kraljevič in berač 25

Kuhinja pri kraljici g. nožici, francoski roman 40

Ludovika Beozija 25

Ljubice Habsburžanov 40

Levstikoviz zbrani spisi:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač. 70

2. zv. Otročje igre v pesencah — Različne poudarje — Zablavljenice — Pušice — Jeza na Parnas — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokopis — Tolmač. 70

3. zv. Povesti in potopisi 70

4. zv. Kritike in znanstvene razprave. 70

5. zv. Doneski k slovenskemu jezikoslovju 70

Ljudska knjižnica:

1. in 2. zvez. Znamenje štirih trdo vezana 1.00

2. zv. Darovana. Zgodovinska povest 50

3. zv. Jernač Zmagovac. — Med plazovi 50

4. zv. Malo življenje 65

5. zv. Zadnja kmečka vojska 75

7. zv. Prihajač 60

9. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj) 60

10. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj) 60

11. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj) 60

12. zv. Iz dnevnika malega porednenaža, trdo vezano 60

14. zv. Ljubljanske slike. — (Brenčelj) 60

15. zv. Juan Miseria. Povest iz španskega življenja 60

16. zv. Ne v Ameriko. Po resničkih dogodkih 60

Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti. Broširano 75

Trdo vezano 1.00

Mimo življenja, trd vez. .... 1.—

Mimo življenja, broširano 80

Mlada ljubezen, trd vez. 1.35

Mladih zamkenošev lastni životopis 75

Mrtvo mesto 70

Mrtvi Gostaj 35

Materina črtica 80

Musolino 40

Mali Klatež 70

Naša vas, I. del, 14 povesti 90

Naša Vas, II. del, 9 pov. 90

Nova Erotika, trd vez. 70

Naša leta, trd vez. 65

Naša leta, broširano 45

Na Indijskih otokih 50

Naseljenici 30

Novela in črtice 90

Na Prešnji 30

Nihilist 40

Narodne pripovedke za mladino:

3. zvezek 35

4. zvezek 40

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

Narodna biblioteka:

Svitoslav 35

Spisje 35

Krvna osveta 35

General Lavdon 70

Napoleon I. .... 1.—

Babica 1.20

Nearečnica 70

V gorskem zakotju 35

Za kruhom 35

Zalost in veselje ..... 1.—

Z ongiem in mečeta ..... 3.—

Grška Mitologija, 2 knjigi 1.40

Grške čebelice, poezije 85

Obiski (Cankar). Trdo vezano 1.40

Ob 50 letnici Dr. Janesa E. Kreka 25

Ob tihih večerih, trd vez. 90

Petelinov Janez 90

Pesmi v prozi, trd vez. 70

Prigodbe čebelice Maje trd vez. 1.00

Pabirki in Roža (Albrecht) 25

Povestice. Rabindranath Tagore, vsebuje 5 povesti 40

Pasti in zanke. Kriminalni roman 35

Pariški zlatar 35

Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem 50

Poslednji Mehikaneec 30

Pravljice H. Majar 30

Povesti, Berač s stopnjico pri sv. Roku Požigalec 25

Praprečaneve zgodbe 25

Patria, povesti iz irske junaške dobe 30

Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu 25

Pet tednov v zrakoplovu. Trd vez. 1.50

Pol litra pivpavca 30

Ptice selivke, trd vez. 75

3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti 50

4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8 povesti 50

5. zv., trdo vezano. Vinski brat 50

6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti 50

Umetniške knjige s slikami za mladino:

Pepelka; pravljica s slikami 1.60

Redča kapica; pravljica s slikami 1.00

Seguljčica; pravljica s slikami 1.00

Trnoljčica, pravljica s slikami 1.00

Knjige za slikanje:

Mladi slikar 75

Slike iz pravljic 75

Knjige za slikanje dopisnic, popolna z barvami in navodilom:

Mlada greda ..... \$1.—

Mladi umetnik 1.20

Otroški vrtec 1.20

Za kratek čas 1.20

F. M. Dostojevskij:

Lz spominov mladeniča.

(Nadaljevanje.)

Vsi naši so se šetali nekje v parku in videla sva se šele pri večerji. Takrat ni bilo Francoza in general se je ojunail; med drugim je smatral potrebnim narediti opazko, da bi me ne želel videti za igralno mizo. Po njegovem mnenju bi ga jaz zelo kompromitoval, ako bi zaigral preveliko svoto, "toda ako bi tudi prigrati zelo dosti, bi bil jaz v tem slučaju tudi kompromitovan," je pristavil značilno. "Gotovo nimam pravice uravnnavati vašega postopanja, vendar priznajte sami..." Tu je po svoji navadi nehal. Hladno sem mu odvrnil da imam premalo denarja in da tako ne morem toliko izgubiti, da bi se o tem govorilo, čudi bi igral. Ko sem prišel v gornje nadstropje, sem medtem čudal Pavlina njen denar in jej povedal, da odslej ne maram več igrati za njo.

"Zakaj ne?" me je vprašala vznemirjeno. "Ker hočem igrati za se," sem ji odgovoril, zroč jo začudeno, "to pa me ovira."

"Torej ostajate še vedno pri svojem prepričanju, da je za vas raketka edini izhod in rešitev?" me je vprašala porogljivo.

Odvrnil sem ji resno, da je tako; kar se pa tiče moje gotovosti, da vsekakor dobim, naj bo to sicer še tako smešno, kar sam priznavam, "samo pri miru naj me pustite!"

Pavlina Aleksandrova mi je silila, da bi si razdelila današnji dobiček; oddelila mi je osemdeset zlatov in mi ponudila tudi v prihodnje nadaljevati igro pod temi pogoji. Odbil sem denar in odločno izjavil, da ne morem igrati za drugo ne zato, ker nečem, ampak zato, ker bi gotovo izgubljal.

"Vsekakor stavim tudi jaz, da si je to nespametno, skoraj vse svoje nade na raketko," je rekla in se zamislila. "Zato morate nadaljevati igro na vsak način, vsak na polovico, in jo boste, to se razume!"

Tedaj je odšla nehoti poslušati mojih nadaljnjih nasprotovanj.

III.

In vendar ni večerj ves dan niti besedice govorila z menoj o igranju; celo izogibala se je razgovora. Prejšnjega načina občevanju z menoj pa ni predlagala. Ona popolna brezbrzičnost v občevanju, ob srečavanju in celo nenehno prezirljivost in sovražnost. Skratka; niti skrivati noče svoje antipatije do mene, kar dobro vidim. Ne glede na to pa mi tudi ne prikriva, da sem ji nekako potreben in da me za nekaj hrani. Med nama so nastali čudni odnosi; in marsičem nepojmljivi zame, ako premišlujem njen ponos in nadutost nasproti vsem. — Ve dobro, da jo ljubim do nespetati, me celo pušča govoriti o tej ljubezni in na noben drugi način bi mi ne mogla bolj izraziti svojega preziranja, nego da mi neovirano in tudi nemoteno dovoljuje govoriti o moji ljubezni. "To naj ti kaže, da tako malo cenim tvoja čustva, da mi je docela vseeno, karkoli pripoveduješ in čutiš do mene." O svojih lastnih stvarih je že prej mnogo govorila z menoj, da si ni bila nikdar popolnoma odkritosrčna. Še več! Svoje preziranje do mene je kazala na primer še s takimi-le podrobnostmi: ona ve, recimo, da mi je znana kaka stvar njenega življenja ali nekaj, kar je silno vznemirja; celo sama mi pripoveduje kaj malega o teh zadevah, ako me hoče porabiti kako za svoje namene kakor sužnja, ali za male opravke; toda pove mi vselej samo toliko, koliko je treba ve dati človeku, ki ga potrebujemo za ta opravke in — dasi sama vidi, kako se mučim in vznemirjam vsled njenih lastnih muk in skrbi, ker mi je neznan zadeva v celoti, — me vendar ne smatra vrednim pomiriti me popolnoma prijateljsko in odkritosrčno. Ker me je uporabljala ne samo za sitne, ampak celo za opasne zadeve, bi bila

po mojem mnenju prisiljena z menoj biti odkritosrčna. Sicer pa, ali je vredno brigati se ji za moja čustva, za to, da se tudi jaz vznemirjam, mučim in belam glavo morda takrat bolj nego ona sama s svojimi skrbi in nevspehi!

Že pred tremi tedni sem vedel za njeno namero, da bi igrala na ruletki; celo obvestila me je, da bom moral igrati namesto nje, ker se zanjo ne spodobi to. Njen glas ni je težko izdal, da jo muči težka krb in ne le želja, da bi priigrala denarja. Kaj je nji de naf sam na čbi! Za tem tiči nekak smoter in posebne okoliščine, katere morem izganiti, ki jih pa do zdaj še ne poznam. Razume se, da bi mi to ponižanje in suženstvo, v katerem me drži, mogla dati in mi zelo čisto dajata prilike, da ji nesramno in naravnost stavim vprašanja. Ker pa sem zanjo rob in v njenih obeh preneznaten, čemu bi se torej čutila razžaljeno vsled moje nesramne radovednosti! Toda, to je ravno bridko, da mi dovoljuje vpraševati, a mi ne daja niti odgovora. Moja vprašanja včasih celo presliši. Tako je z nama!

Včeraj so pri nas mnogo govorili o brzjavki, poslani pred štiri-mi dnevi v Petrograd, na katero še niso dobili odgovora. General je vidno nemiren in zamisljen. Vse to seveda radi babice. Tudi Francoz se razburja. Včeraj so se po obedu dolgo in resno pogovarjali. Francoz je z nami vsemi nenavadno visok in malomaren. Prav pravi pregovor: Za mizo ga posadi in nogo ti nanjo postavi. Celo do Pavline je malomaren in nesramnosti; rad pa se udeležuje skupnih izprehodov v okolici in jezdarjenja izven mesta. Že dolgo mi je znano nekoliko okoliščin, ki so priklenile Francoza na generala; v Rusiji sta nameravala napraviti tvornico; ne vem, ali jima je izpodletelo ali pa sedaj o tem ne govorita. Poleg tega mi je znan še del rodbinske tajnosti, da je namreč Francoz rešil generala iz zagate, posodivši mu trideset tisoč frankov, da pokrije primanjkljaj v uradni blagajni, ko je izstopil iz službe. Seveda imam zato generala v pesteh; toda sedaj, ravno sedaj izra glavno vlogo vse eno m-lle Blanche in prepričan sem, da se ne motim.

Kaj je m-lle Blanche? Pravijo, da je visokega rodu; ima se seboj svojo mater in kolosalno premoženje. Vedo tudi povedati, da je v sorodu z našim marquisom, seveda v daljnem, nekako v tretjem kolenu. Pripovedujejo tudi, da sta bila Francoz in m-lle Blanche pred mojim odhodom v Pariz v bolj ceremonijelnih, finih in delikatnih odnosih; sedaj pa se kaže njuno znanje in prijateljstvo nekako manj fino in sorodstvo bližje. Morda se jima zdi naš položaj tako žalosten, da niti ne smatrata potrebnim, da bi se pred nami preve ženirala in se prikrivala. Še pred tremi dnevi sem videl, kako je mister Astlej ogledoval m-lle Blanche in njeno mater. Zazdelo se mi je, da ju pozna. Zdelo se mi je celo, da sta se naš Francoz in m-lle Blanche že prej videla. Sicer pa je m-lle Astlej tako zelo plašen, sramežljiv in molčeč, da je Francoz lahko prepričan, da ne bo o tem govoril. Francoz ga vrhu tega jedva pozdravlja in ga skoro ne opazja, iz česar sledi, da se ga ne boji. To je še razumnevo, toda zakaj ga tudi m-lle Blanche skoraj noče opaziti? To je tembolj čudno, ker se je markiz večerj zagovoril in rekel nenadno v splošnem pomenku, ne vem zakaj, da je m-lle Astlej bogat in, da on to ve. Tega naj bi se poprijela m-lle Blanche! General se nahaja v silnem nemiru. Saj lahko vsak razume, koliko bi pomenila za generala brzjavka, o babičini smrti!

Čprav sem bil trdno uverjen, da Pavlina namenoma ne mara govoriti z menoj, in sem tudi naredil hladno in ravnodušno obraz, vendar sem si neprestano domišljeval da kar naenkrat stopi k meni. Zato pa sem včeraj in danes obrnil svojo pozornost v prvi vrsti na m-

lle Blanche. Bečni general gotovo je izgubljen! Zaljubiti se pri petdeset letih tako silno in strastno, je gotovo nesreča, ki pa postane še večja, če se spomnimo, da je vdovec, da ima dva otroka in popolnoma razpalo premoženje; a če pogledamo še žensko, v katero se je zaljubil! M-lle Blanche je lepa. Vendar ne vem, če me bo kdo razumel, ako rečem, da ima enega onih obrazov, katerih se je močno ustrašiti. Vsaj kar se mene tiče, sem se bal vedno takih žensk. Star mora biti 25 let. Postavna je in širokopleča, ramena so polna, vrat in prsa ima razkošna; kože je temno žolte, kot tuš ima črn-lase, katerih je toliko, da bi zadoščali za dve frizuri. Oči so črne, očesna belina nekoliko rumenkasta, pogled predrzen, zobje beli kot sneg, ustnice vedno pomodovane; vonja po moškati. Oblačila se efektno, bogato, s šikom in zelo ukusno. Noge in roke ima divne. Njen glas je oster kontralt. Včasih se zasmjeje in pokaže pri tem vse zobe, toda navadno gleda molče in predržno, vsaj v navzočnosti Pavline in Marje Filipovne. (Čudna govornica; Marja Filipovna odpotuje v Rusijo!) Zdi se mi, da je m-lle Blanche brez vsake izraz-brazbe, morda tudi ne izrednega uma, toda zato zvita in prekanjena. Po mojem mnenju njeno življenje ni brz vsakih interesantnih dogodkov. Da vse povem: Najbrže markiz niti njen sorodnik ni in nati nikaka mati. Znano je, da ta imela v Berlinu, kjer smo se srečali, mati in hči nekoliko znanj; boljšimi krogi.

Kar pa se tiče marquisa, da si je vedno dvomim, da bi bil marquis, niso imali pri nas v Moskvi in v Nemčiji nikakega dvoma, da pripada višjim krogom. Neznano na mi je, kako je s to stvarjo na Francozem! Pravijo, da ima chauteau (grad). Mislim sem si, da imam tekem teh dveh tednov še losti časa, da kaj poizvem vendar še ne vem gotovo, je-li med generalom in m-lle Blanche padla odločilna beseda. Sicer pa je sedaj vse odvisno od našega imetja, t. j. koliko denarja jim more general pokazati. Ako bi, vzemimo, prišlo poročilo, da babica ni umrla, sem prepričan, da bi m-lle Blanche takoj izginila. Čudim in smejem sam sebi, kakšen spletak sem postal. Oh, kako mi je vse to protivno! S kakim veseljem bi zapustil vse skupaj! Da-li pa morem zapustiti Pavlino, da-li morem opustiti vohunstvo okoli nje! Vohunstvo je sicer podlo, toda kaj me to briga?

Zanimiv je bil večerj in danes in Astlej. Prepričan sem, da je zaljubljen v Pavlino! Interesantno in obenem smešno je, koliko more izraziti včasih pogled sramežljivega, bolestone - nedolžnega, od ljubezni ganjenega človeka, in posebno tedaj, ko bi se raje udrl v zemljo, nego bi kaj govedal z besedo ali izrazil s pogledom. M-lle Astlej nas zelo često srečuje na izprehodih. Pozdravlja in gre mimo, dasi bi se nam neznanstvo rad pridružil. Če so ga pa povabili, takoj odkloni. Na počivalnih mestih, v volkaju, pri godbi ali pri vodnjakom gotovo obstaja blizu naše klopi in, naj bi bil kjerkoli, se mi je treba samo ozreti, pogledati okoli sebe, in gotovo se kje a bližnji stezi ali izza grma pokaže m-lle Astlej. Sodim, da išče prilike, da bi zlasti z menoj govoril. Danes zjutraj sva se srečala in izpregovorila par besed. Govori včasih nekako srakoma. Še "zdravstvujte" ni utegnul izpregovoriti in že je rekel: "A, m-lle Blanche? ... Videl sem že mnogo takih žensk kot je m-lle Blanche!"

Umolknil je in me pogledal pomenljivo. Kaj je hotel s tem povedati, ne vem, ker mi je na vprašanje, kaj to pomenja, z lokavim usmevom pokimal z glavo in dodal: "To je že tako! — M — le Pauline ljubi zelo cvetlice!" "Ne vem, zares ne vem," sem odvrnil. "Kakol Vi tega ne veste," je vskliknil ter se silno začudil.

"Ne vem, nisem opazil," sem ponovil smeje se.

"Hm, to me navaja na posebno misel."

Pri tem je pokimal z glavo in odšel dalje. Sier pa je imel zadovoljen obraz. Govorila sva francosko in sicer zelo slabo.

IV.

Današnji dan je bil smešen, brezobrazen, grd. Sedaj je enajst ponoči. Sedim v svoji sobici in se spominjam današnjih dogodkov. Začel je tako, da sem bil zjutraj vendar prisiljen iti igrati za Pavlino Aleksandrovo. Vzel sem vseh sto in šestdeset zlatov, toda pod dvema pogojema: prvič, da ne maram igrati na polovico t. j. če dobim, da si ne vzamem ničesar; a drugič, da mi zvečer pojasni, zakaj tako silno potrebuje denarja in koliko! Nikakor mi ne gre v glavo, da bi bilo vse to samo radi novece. Javno je, da so ji neobhodno potrebni in sicer v najkrajšem času za neke posebne namene. Objubila mi je, da mi pove, in odpravil sem se. V igralnici je bila silna gneča; kako so vsi nesramni in pohlepni! Prerimil sem se na sredo in obstal tik kruperja; zatem sem začel plašno poskušati igro, postavljaje dva do tri novece. Med tem sem opazoval in prišel do spoznanja, da je računavanje precej brezpomembno in brez čiste veljave, ki mu jo prištevajo mnogi igralci; sede vam pred razčrtanimi polami papirja, beležijo udarec, jih štejejo, sklepajo na ugodne prilike, se uverjajo o tem, slednjč stavi jo — izgubljajo ravno tako, kakor mi navadni zemljani, ki igramo brez računanja. Zato pa sem prišel do zaključka, ki je res pravljen, da namreč v teku slučajnih šans sicer ni sistema, ampak nekak red, kar je gotovo zelo čudno. Dogaaja se n. pr. da po dvanajstih srednjih prihaja na vrsto dvajseti poslednjih števil; dvakrat namreč pride udarecna teh dvajset poslednjih in preide na dvajset prvih števil. Z dvajset prvih preide zopet na dvajset poslednjih, odkod pride zopet po dveh zaporednih udarcih na prve, na te udari zopet enkrat in zopet preskoči k srednjim s tremi udarci zapored in nadaljuje na ta način poldruge do dveh ur. Eden, tri, dva; eden, tri, dva. To je zabavno.

Drugi dan ali drugo jutro pa gro na pr. tako, da se drega menjuje s črno in narobe, skoro brez vsakega reda vsak hip tako, da ne pridva več nego dva udarca na črno ali rdečo. Sledeti dan ali večer prihaja zaporedoma samo rdeča, pride na pr. več nego dvaindvajsetkrat po vrsti in tako se godi govtvo nekoliko časa, recimo en dan. Mnogo tega mi je povedal m-lle Astlej, ki je vse jutro stal pri igralni mizi, ne da bi igral. Jaz od svoje strani sem zaigral vse do pitčice v razmeroma kratkem času. Postavil sem na sodo število namrečkrat 20 zlatov ter dobil, postavil zopet in zopet dobil in tako še dva — ah trikrat.

Mislim, da sem imel tekem petih minut v rokah okolo štiristo zlatov. Tedaj bi bil moral pač oditi, toda polastil se me je nenavaden občutek, nekako izzivanje ufođe, neka želja, da bi jej dal pod febra, pokazal ji jezik. Postavil sem najvišjo vsoto, ki je dovoljevala, 4000 gold., Teda pa sem, raz grevi se, vzel vse, kar mi je ostalo, postavil ko preje, zopet izgubil ter odšel od mize, kakor da bi o glušil. Še celo pojmlil nisem, kaj se mi je zgodilo. Pavlina Aleksandrovi sem naznanil izgubo šele pred obedom. Do tedaj pa sem še vedno taval po parku.

Pri obedu sem bil zopet natak-njen kot pred tremi dnevi. Francoz in Mlle. Blanche sta zopet obedovala z nami. Prišlo je na dan, da je bila Mlle. Blanche zjutraj v igralnici in videla moje junaške čine. Takrat je govorila z menoj nekoliko bolj pazljivo. Francoz pa me je vprašal naravnost in brez ovinkov, da-li sem zaigral svoje lastne novece? Zdi se mi, da sumi Pavlino. Lahko rečem, da za tem nekaj tiči. Takoj sem se zlagal in rekel, da svoje.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

ZAKAJ JE MLEKO DOBRO?

Ma ni živeža, ki bi bil "ravno tako dober" kot mleko.

Mleko dobavlja telesu večino onih snovi, ki so potrebne za rast, in tudi zalaga telo z energijo za delo, zabavo in gorkoto. Zlasti je nenadomestljivo za matere dojenčkov in za male otroke. En pajnt in pol mleka na dan zadostuje za povprečnega otroka, do čim nosče ali doječe matere, dojenč in mnogi otroci potrebujejo kvart mleka na dan.

Mleko je v stanu zalagati z vsemi protejini, ki jih telo potrebuje. Protejina je najvažnejša podlaga vsakega živeža. Kvart mleka daje telesu toliko protejine kolikor sedem unč ledvene penčke ali štiri velika jajca.

POLJEDLSKE ZADRUGE V AMERIKI.

Zgodovina poljedelskega zadržarstva v Združenih državah sega nazaj do Civilne vojne. Prva zadrniška sirarna je bila ustanovljena leta 1863 in prva organizacija sadjerelev in zelenjavčev je bila ustanovljena leta 1878. Leta 1887 sta začeli delovati dve organizaciji žitorejcev in leta 1890 je sledila organizacija živinorejcev. Gibanje je le počasi napredovalo čez dolgo dobo let, med tem ko so ti in drugi začeli praktično udeleževati svoje teorije. Druga združenja so bila ustanovljena, načela zdravega zadržništva so se v izkušnji izkazala in leta 1900 je po vsej deželi obstajalo mnogo tisoč poljedelskih organizacij.

Gibanje se je jako razvilo tekom nadaljnjih dvajsetih let. Okoli leta 1905 je bilo ustanovljenih jako mnogo žitnih organizacij in vsako leto se je čim večje število pridelovalcev žita organiziralo v zadruge v svrhu razpečevanja svojih pridelkov. Živinorejske zadruge so se tudi pomnoževale tekom nadaljnjih 15 let, dokler ni gibanje doseglo svoj vrhunec leta 1920. Izned onih zadrug, ki pošiljajo svoja poročila poljedelskemu departmantu, več od 800 njih je bilo ustanovljeno leta 1919; leta 1920 je bilo ustanovljenih 973 še vedno obstoječih zadrug in 776 zadrug leta 1921.

V letih 1921—23. so bile organizirane vso državo obsegajoče zadruge pridelovalcev bombaža in tobaka.

Skupno število poljedelskih organizacij v Združenih državah znaša sedaj čez 12.000, v katere je včlanjenih okoli 2.000.000 farmerjev. Letno utrženje znaša čez 2500 milijonov dolarjev. 75 odstotkov vseh zadrug se nahaja v dvajstih severnih centralnih držav, kjer se prideluje največ pšenice in koruze. Šest odstot organizacij je v pacifičnih državah.

Po podatkih poljedelskega departmanta se je število zadrug povečalo od leta 1915 za 200 odstot. Članstvo se je pomnožilo za 300 odstot in poslali se povečali za 200 odstot.

Krajne organizacije so bile prve v razvoju zadržništva in so še vedno najbolj številne. Njih člani so farmerji dotičnega kraja in njihova svrha je opravljati posle, ki se najlažje opravljajo blizu kraja samega, kjer se prideluje. V prvi vrsti je svrha teh lokalnih zadrug skupovati pridelke in pripravljati jih za trg.

Mnogo izmed teh lokalnih zadrug je organiziranih v zveze ali jednote. Sedaj obstoja okoli 50 takih centralnih jednot. Te jednote (federations) določajo skupna načela glede standardizacije produktov in trženja. Navadno upada oglaševanje in reklama v

nenea kot deset velikih pomoranč. 32 jajc ali 20 funtov govejega mesa.

Mleko vsebuje tudi precej fosforja in nekaj železa.

Telo treba zalagati tudi z nekaterimi snovmi, ki se zovejo vitamini, katere so potrebne za zdravje in normalni razvoj. Sveže mleko vsebuje vse poznane vitamine; v redkem starem ali zagretim mleku pa manjka ena ali morda dve vrsti vitaminov.

Mlečna hrana potrebuje nekateri dodatki, tako da more telo dobiti zadostno količino nekaterih mineralov in vitaminov. Vsak dojenček, zlasti oni, ki se ne hranjuje z materinim mlekom, mora dobiti vsak dan tudi sok kakega kislega sadja, kot je pomaranča ali paradajz. Po zimi, kadar se dete ne more dlje časa solnčiti pod milim nebom, naj se mu dalje ribjega olja (cod liver oil). Starejše dete potrebuje poleg mleka tudi sadja, zelenjavne mesa ali ribe: jajca, kruha, žitnih jedi in krepirnja.

njihov delokrog, kakor tudi zavede glede prevažanja in pravniške stvari.

Tekom zadnjih petih let so se razvila centralizirana združenja, katerih namen je kombinirati delovanje lokalnih zadrug in jednote. Sedaj imamo okoli 50 organizacij te vrste, raztegajočih se po vsej deželi. Med temi je 15 velikih združenj pridelovalcev bombaža, 7 združenj tobakorejcev in jako mnogo organizacij, obsegajočih vso državo, ki trgujejo z drugimi pridelki.

Poljedelski departmet sviri farmerje, da naj pri ustanovitvi zadrug upoštevajo, da-li je namepravna zadruga gospodarsko potrebna, in da se pri tem poslužujejo nasvetov kompetentnih strokovnjakov o zadržnem trženju. Imamo na tisoče jako uspeših zadrug za razpečevanje poljedelskih pridelkov, ali zabeležiti je tudi mnogo nespehov v slučajih, ko ni bila zadruga ustanovljena na zdravi gospodarski podlagi. Boljše je začeti takoj prav, kot biti kasneje prisiljeni v reorganizaciji ali v bankrot.

Poljedelski departmet, ki je proučeval več kot 10.000 sedaj obstoječih zadrug, povdarja dejstvo, da uspeh v zadržništvu se ne more doseči čez noč. Te organizacije, od katerih mnoge obstajajo že dvajset let so tuptam doživete bridke izkušnje, ali vsled udane članstva, dobre uprave in dohodnosti svrhe so bile v stanu premagati gospodarske krize, ki se od časa do časa pojavljajo.

Pegavi legar v Beogradu.

V Beogradu je občinska ambulanca ugotovila še en slučaj pegavega legara. Obolen je delavec Mladen Konstantinovič. Doslej so na tej nevarni boleznj obolele štiri osebe.

Hrbtena bol

je predznak obstine neprilike in nikakor se ne sme zanemariti. Vzemite

SEVERA'S LEDSYL

ki je izvrsten stimulant za ledice. Pomaga naravi popraviti obstoječi nered, ter olajša bolečine v hrbtu vsled obstine neprilike.

Cena 75c in \$1.25.

Zahtevajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Tramvaj povzeli 70-letnega starčka.

Te dni se dogodila na Dunajski cesti strahovita nesreča. Tramvaj je povzeli 70letnega prosjaka Martina Unterainerja. O dogodku pripovedujejo: Unterainer, ki je bil očividno nekoliko gluhi, je posiral tir električne železnice, nekako na progi med Polakovo hišo in kavarno "Evropo". Istočasno je prihajal s kolodvora električni voz, ki vozi tu s polno brzino. Voznik je dajal svrnilna znamenja, katera pa je starček očividno preslišal. Deloma je bila kriva tudi gosta megla, da starček ni opazil voza, voznik pa ne njega. Tramvaj je podrl starčka na tla. In v naslednjem trenutku je bil povežen. Ko so ga potegnili izpod voza, se je mu bil navzočim strahsen prizor. Unterainer je ležal ves raznesarjen, desna roka mu je bila popolnoma zmečkana in prva ni koš je bil udrt. Nesrečnega so takoj prepeljali z rešilnim vozom v bolnico, kjer pa je čez pol ure podlegel težkim poškodbam. Uvedena je bila preiskava, da se dožene, koga zadene krivda na nesreči.

Iz Slovenije.

Pri sv. Primožu pri Krškem je umrl za srčico veleposesnik Karol Selak. Zapušča ženo brez otrok.

Upokojitev.

Na lastno prošnjo je upokojen inženir Jaromir Hanuš, zastopnik direktorija direkcije gradjevin v Ljubljani.

Koledar za leto 1925.

Še nobeno leto nismo Koledarja tako naglo prodajali kot ga letos. Skoraj sleherni, ki ga je naročil, nam sporoči, da je z njim nadvse zadovoljen. Vsebuje dosti aktualnih člankov, lepih povesti ter nasvetov, ki pridejo prav vsaki gospodinj.

Nadalje vsebuje kratko zgodovino priseljevanja v zadnjih petdesetih letih ter natančno besedilo nove priseljeniške postave.

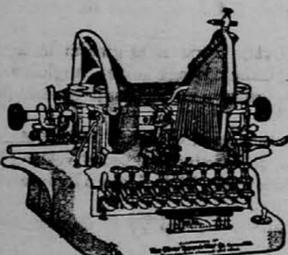
Globok in mnogo odkrivajoč je tudi članek "Svet bodočnosti". Kdor hoče imeti Koledar, naj ga takoj naroči.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

5 stročico va slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

OLIVER PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vajjo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

60 Orchard Street

New York, N. Y.

MARGARETA

ROMAN. — Spisal H. Rider Haggard.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

71

(Nadaljevanje.)

Smith je udaril s svojim mečem in nekdo je padel. Smith se je obrnil, da beži. Dva maskirana služabnika sta skočila za njim ter se obesila nanj. Z največjim naporom se je vrgel v vodo ter potegnil oba nasprotnika s seboj. Enega teh niso več videli, kajti Smith ga je zabodel, a drugi je prišel na površje v bližini čolna, ki se je že oddaljaval od brega. Neki mornar pa ga je udaril z veslom po glavi in tudi ta je izginil.

Smith je izginil in domnevali so, da je utonil. Tudi mornarji so bili istega mnenja, a nenkrat se je prikazala velika rjava roka in močan glas je zavpil:

— Veslajte dečki, jaz sem zdrav.

Res so pričeli veslati na vse kriplice in medtem sta dva mornarja prišla častnika, ki je skočil v čoln ter ga vrgla v reko, kjer se je nekaj časa boril, a končno izginil pod površino, ker ni znal plavati.

Čoln je bil medtem že sredi reke. Obrnil se je proti rilu prve ladje, onstran katere je ležala "Margareta".

— Spustite lestevico navzdol in pripravite vrvi, — je zakričal Peter.

To se je zgodilo in ne prehitro, kajti v naslednjem trenutku je udaril čoln ob stran ladje. Mornarji v čolnu so pričeli za vrvi ter jih krepko držali, dočim se je kapitan Smith, napol zaduščen, še vedno oprjelam strani čolna, kajti voda je pljuskala preko njegove glave.

— Rešite njega prvega, — je kričal Peter. Neki mornar, ki je pohitel po stopnjicah navzdol, mu je vrgel zanjko, katero je kapitan Smith vjel ter jo počasi spravil pod pazduho. Nato so ga potegnili prav iz reke na krov, kjer je ležal ves iz sape ter bljuvajoč iz sebe vodo.

Ladja je medtem že hitro vozila, tako hitro, da je bila Margareta v strašnih skrbih, da bo prišel čoln pod ladjo ter se potopil.

Ti mornarji pa so razumeli svoj posel. Polagoma so pričeli spuščati čoln nazaj, dokler ni prišel vstrice z lestevico. Nato so pomagali Catella. Žoljne roke so ga prijela in polagoma se je vzpenjal navzgor, dokler ni prišla njegova glava nad ograjo. Njegovo lice je bilo belo pobarvano, brado so mu odrezali, v ustih je nosil lesen zamašek in mornarji so pozneje rekli, da je izgledal kot peklenšček, ki je ušel iz pekla.

Na krovu je omahnil in naročje svoje hčerke. Nato so prišli mornarji, drug za drugim. Nikogar niso pogrešali, čeprav sta bila dva ranjena ter obilita s krvjo. Ne, nikogar niso pogrešali. — Bog jih je spravil vse varno zopet na krov "Margarete".

Kapitan Smith je izpljuval zadnjo kapljo rečne vode ter zahteval čašo vina, katero je izpil na dušek.

Margareta in Peter sta med tem vzela Castella iz ust zamašek ter mu vtila v usta malo žganja.

Smith se je medtem otresel kot polit pes ter stopil brez nadaljnjih besed h kolesu, kjer je takoj prevzel poveljstvo. Navigacija v reki je bila težka in nikdo je ni tako dobro razumel kot on sam. Prišli so vstrice Zlatema stolpu, iz katerega je bil oddan napje strel, ki pa ni zadel.

— Glejte, — je rekla Margareta ter pokazala na jezdece, ki so galopirali v južni smeri ob bregu reke.

— Da, — je rekel Peter, — ti gredo, da obvestijo pristaniške oblasti. Izvojevati si bomo morali pot na pristo morje.

Veter je pihal ugodno, da, pričel je pihati celo močnejše iz severa.

To pa je bil dolg, mučen dan. Uro za uro so hoteli tako navzdol po reki, ki je postajala vedno širša. Pot jih je vodila sedaj mimo vas, kjer so gručali ljudi mahale z orožjem proti njim, sedaj pa mimo močvirij, planjav in bregov, obraslih z borovci in smrekami.

Ko so dospeli do Bonanze, je stalo solnce že nizko in ko so se bližali San Lucarju, je pričelo se zahajati. Na široko ustje reke, sta priveslali dve veliki galeri, da odrezeta angleško ladjo, dve hitri galeri, katerima navidez ni bilo močete uiti.

Kapitan je poslal Margareto in Castella navzdol, posadka je ostala na določene j m prostore in Peter se je splazil k kapitanu Smithu, stoječemu pri kolesu, katerega bi v takem slučaju ne prepustil nobeni živi duši na svetu. Smith se je ozel na nebo, na obal ni na varno, odprto morje onstran. Nato je ukazal posadki, naj razprostre še več jader, kolikor jih pac pored ladja nosi in mrko je zrl na obe galeri, ki sta prežali kot lovski psa v zasedi.

— Kaj hočete storiti? — je vprašal Peter.

— Master Peter, — je odvrnil kapitan s stisnjenimi zobmi, — ko ste se vi včeraj borili s Špancem, nisem jaz vprašal vas, kaj nameravate storiti. Molčite in prepustite me moji lastni obrti.

"Margareta" je bila hitra ladja, a še nikdar se ni pomikala naprej tako hitro. Za njo je piskal močan veter. Močni jabolci so se približali kot ribiške palice, povprečni točamovi so hreščali in stekali pod težo napetih jader in Peter je bil prisiljen leči na krov, ker nikako ni mogel stati.

Obe galeri sta se postavili naravnost preko poti "Margarete". Pol milje proč sta ležali druga za drugo, kajti dobro sta vedeli, da ne more priti nobena ladja skozi penete se čeri na drugi strani. Čakali ste, da bosta naskočili angleško ladjo ter posekali posadko, kakor hitro bo pričela snemati jaderica jadra, kar mora na vsak način storiti.

Kapitan Smith je dal neko povelje z rjovečim glasom in trenutek pozneje je zablestela, v blesku zahajajočega solnca, angleška zastava na glave mjarbolu. Razvitje zastave so mornarji pozdravili z veselimi vzkliki.

Smith je dal nadaljno povelje in razpeli so zadnji kosček platna. Pritisk je postal tako velik, da se je sprednji del ladje večkrat zaril v morje in da je Peter čutil slano vodo, ki je žgala njegov razbojleni hrbet.

Na ta način je "Margareta" snemala jadra ter se udajala španiskima galerama.

Kapitana galer sta pričela razmišljati. Vpraševala sta se, če je mogoče ta tuje blazen ali pa mogoče ne pozna rečnega kanala, z kateremu slučajno se bo potopil z vsemi na krovu? Kapitana sta čakala še naprej, na trenutek, ko bo sneta zastava in bodo skrečena jadra. Ta trenutek pa ni nikdar prišel.

Naravnost proti obema galerama je drvela "Margareta", kot pobesnel bik. Bila je že v nepredni bližini, a še vedno se je držala svoje smeri, dokler nista prišli obe galeri do spoznanja, da se ne bo potopila sama. Kot bik z zaprtimi očmi je drvela naprej po svoji blazni poti.

Velikanska zmeda se je pojavila na obeh španških galerah. Oglasile so se piščalke, ljudje so kričali, nadzorniki so letali semintja med

vrstami sužnjev ter jih bičali. Galeri sta se pričeli pomikati narazen za pet, deset ali mogoče petnajst čevljev. V to majhno odprtino, kot zalučan kamen, je planila od vetra gnana "Margareta".

Kaj se je zgodilo? Vprašajte ribiče v San Lucarju in morske razbojnike v Bonanzi, kjer so cele generacije pozneje pripovedovali to povest.

Velika vesla so se zdrobila kot bičevje, sužnji so predstavljali mase zmečkanega mesa, visoki krov najbližje galere je bil razbit kot da je bil napravljen iz paurija in "Margareta" je planila ven, na odprto morje.

Kapitan Smith je zrl na obe galeri, ki sta se zibali kot ranjena labuda, predno sta se potopili. Nato je izpremenil smer, poklecal tesarpa ter ga vprašal, koliko vode je zajela ladja.

— Nobene, gospod, — je odvrnil. — Potrebovala pa bo nove suknje iz smole. To je bil hrast proti jačji lupini in imeli smo tudi brzino.

(Dalje prihodnjik.)

Jugoslavia irredenta.

Zveza prosvetnih društev na Gorškem

marljivo deluje. Združuje društva, da poslujejo uspešno v korist našega ljudstva. Zbirati prosvetne in socialne tečaje, predavanja, otvarja knjižnice, skrbi za dramatični poak, ls kratka vsestransko prosvetno je delo Zveze. "Adrija" se udeležuje vrlo dobro. Požrtvovalni čimtelji, ki vzdržujejo Zvezo, hočejo odsej še z večjo vnmom delovati in vabijo v svoj krog vse, katerim je pri sreju prosvetno napredovanje med našim ljudstvom. Pomnožen trud Zveze je toliko nujnejši, ker s krščansko-socialni strankarji zaletavajo tudi v Zvezo prosvetnih društev in ji hočejo odtrgati člane. Tako početje je brezvestno in vse obsodbe vredno, ker koristi takega rovanja toče samo v prid drugorodeem!

Gospodarsko propadanje

se vedno bolj občuti v deželi. Povinprodnih okrajih je bilo ponekod letos mnogo toče, sedaj za hteva oblast še zastalega vinskega davka. Odkod naj vzame revni vinogradnik tisočake, da bo to plačal? Potem so razdeljeni plačilni nalogi za davke od leta 1914 do 1923. Gorostano, nezasičeno Legunstvo je pobralo marsikateremu zadnje prihranke, doma je zemljisce trpelo, tgeba se je bilo založiti, sedaj pa zahteva država davščine za to dobo, v kateri ni zemlja ničesar rodila. Ako pojde tako dalje zajame deželo popoln gospodarski potom. V Rim se pošiljajo pritožbe, tam radi govore o potrebi dviganja kmetijstva, ali v to svrhu se dejansko ne zgodi nič, prav nič! Obmejna politika bi morala biti v posebno pomoč prizadetemu prebivalstvu, ali v Juljski Krajini se ubija kmetijstvo in tako pripravlja prebivalstvo na izseljevanje. Potem pa toliko slovenskih fantov pri vojaki. Le redek je, da ni vojak. Stariši so po vojnih letih in trpkem begunstvu izčrpani, sinovi se večbajo dobi v Italiji, doma pa ni delavske moči! Gospodarsko stanje v deželi vsepovsodi je tako, da kliče vse slovensko ljudstvo na obrambo. Treba je energičnega nastopanja pri oblastvih in gospodarsko samopomoči! V to svrhu mora združiti vse Slovence enotna misel. Naj ponehajo politični prepri — mislimo na svoje gospodarstvo!

Analfabetstvo in raznarodovanje.

Nemški posadavec Tinzi je pripovedoval v rimski poslanski zbornici, kako je Gentilejeva reforma určila vse visoko razvito šolstvo v Poadižju. Materni jezik je izginil do dveh razredov in v par letih izgine iz cele šole. Nova šola rodi same neuspehe. Čitanja, pisanja in računstva ni skoro nič. Najboljši učenci ne vedo, da je 10 več nego 5: črk so se naučili v nekaterih razredih komaj vedem! Pojejo italijanske pesmi. Blizamo se analfabetstvu. Minister Casati pa je tudi odkrito povedal, da šola med narodnim manjšinami zasleduje raznarodovanje. Vse svečano obljubljene pravice s strani italijanskih kavalirjev so poteptane.

Železniška nesreča

se je zgodila na Opčinah pri Trstu. Pri enem prvih vozov tovornega vlaka se je zlomila os, vsled česar je 12 naslednjih vozov skočilo iz tira in so se prevrnili. Tovorno blago se je razsulo iz vozov,

med katerimi je nekaj docela razbitih. Natovorjene so bile tudi razne tekočine, vino, petrolej, kar je vse uničeno. Škoda je ogromna. Izmed železniškega oboja se ni ponesrečil nihče.

Promocija.

V Bolonji je promoviral za doktorja kemije Pavle Gustinčič.

Svoje lastno trgovsko podjetje

za izvoz in uvoz poljskih pridelkov in potrebščin na drobno in debelo si je ustanovila skupina premožnejših kmetovalcev iz Štandreža in Sovodenj.

Podjetje se imenuje "Agraria".

V Ločniku

je občinski svet odklonil ponudeno priklonitev h gorškemu mestu. Ločnik je onostran Soče in nima z Gorico takih zvez, ki bi priporočale priklonitev, katero so Italijani zahtevali le radi števila ločniškega furlanskega prebivalstva v svoji mestni politiki proti Slovincem naperjeni.

Po Leginih azilih

med Jugoslavlani v Juljski Krajini je bilo za božične praznike silno živahno. Povsodi so priredili božična drevesca in preskrbeli mnogo daril za otroke. K božičnem so prihajali razni italijanski gospodje in gospe, zastopniki oblasti, v Vipavi je prišel k Legini božični sam predsednik društva dr. Petronio iz Trsta. Otroci so morali deklamirati italijansko in zahvaliti za skrb, katera ima Liga z njimi. Italijanski dnevniki prinašajo polno popisov takih božične in vsi naglašajo, kako uspešno deluje Lega med drugorodei. Tako se izrablja v Juljski Krajini lep Božič v raznarodovalne namene. Mnogo pa da misliti vendar le okolnost, da slovenska starši v taki meri izročajo svoje malčke raznarodovalnim azilom!

V Voloskem

župnikuje Slovenec Brumen. Mož se ravna popolnoma po volji fašistov, zato pa je vrgel hrvatski jezik iz cerkve. Domačini beže iz cerkve, o Brumnu pa se čuje, da bo imenovan za kanonika v Trstu!

Sveti dan na vojnih pokopališčih.

Šolski nadzornik G. Menon v Gorici in skupina dam so pričelili na Sveti dan popoldne na vojnih pokopališčih v Gorici, Solkanu, Krombergu, Oslavju, Podgori, Pevmi, Šempetru in Ločniku svečanosti, tekom katerih so bila prižgana božična drevesca, molili so in peli patriotične pesmi. Sodelovali so šolski otroci!

Pijanih oseb ne sprejemajo v tržaško bolnico.

V ulici Ciozza v Trstu sta našla zvečer dva orožnika na tleh ležečo neko žensko. Dvignila sta jo in izpraševala, ali odgovorila je nekaj nerazumljivega po nemško. Bila je popolnoma pijana in ni mogla stati na nogah. Prenesli so jo potem v bolnico ker so ji nudili nekaj pomoči, ali k sebi ni prišla. V bolnico je pa niso hoteli vzeti, sklicujoč se na nove dispozicije za vodo, na kar so posadili pijanko na klop v vrto in je tam ostala v mrzli noči. Baš človekoljubno ni.

Strah pred Slovenci

igra veliko vlogo pri reševanju "goriškega problema" v Gorici in v Vidmu. Kadar pravijo v Vidmu, da morajo Italijani v Gorici vendar misliti na to, da je potre-

ben skupen boj proti "drugorodeem", odgovarjajo v Gorici, da so že sami dovolj močni proti slovenski nevarnosti in da poznajo bolj Slovence kakor pa gospodje v Vidmu. Te dni so naglašali iz Gorice na naslov Vidma, da je vsa okolica okrog Gorice drugorodna in da gravitira v mesto. ako bi se odpot proti slovenstvu poveri Vidmu, bi pomenilo to, da se italijanska nacionalna fronta proti Slovincem pomakne za 45 kilometrov nazaj. . . . Kaj čaka torej Gorico? Da se morda posloveni? Vodilni italijanski politiki po večini naglašajo nacionalni značaj spora med Vidmom in Gorico, k abatenti, arditii in invalidi v Gorici pa prabio, da je to gospodarski in ne politični boj. Stališče Vidma prinaša Gorici gospodarski pogin. Tako se vleče boj sem in tja, slišijo se očitanja in prekerkanja ni konca in ne kraja. Dejstvo je, da Gorica gine in propada ob novih razmerah, in drugo neizpodbitno dejstvo je, da bo Gorica mogla prosperirati edino le v dobrih odnosjih s Slovenci! Torej: proč od Vidma in prijateljski sprazum s Slovenci! Potem bo gotiški problem ugodno rešen.

Goriški list "Iscozo" je vrgel te dni prošulemu gospodu Pisenčju v Vidmu v obraz očetek, da postavljajo izvestni gospodje proti interesom vsega naroda svoje interese, da si ohranijo svoje pozicije, in tako so njihove osebe glavna ovira za vsak sporazum med Vidmom in Gorico!

Radi sklepov, pisanih v slovenščini, razpuščen občinski zastop v Ukvah.

V Tolmezu posluje podprefekt, ki je razveljavil sklepe občinskega zastopa v Ukvah na Koroškem, ker so bili napisani v slovenskem jeziku. Ko je občinski tajnik v seji prečital podprefektov odlok, o protestirali proti temu vsi občinski svetovalci razven nekoga Grosa. Videmski prefekt je na to v svoji modrosti razpuštil občinski svet v Ukvah in postavil junaskega Groza za izrednega komisarja.

Trdovratni samomorilec.

V zaporu in Hebu na Češkoslovaškem, je hotel trgovec, ki je sedel zaradi suma ponarejevanja bankovcev, na vsak način napraviti konec svojem življenju. Požrl je vse mogoče, da bi se spravil na oni svet. Pa mu ni nič pomagalo, živel je še vedno. Vendar je zbolel tako, da so ga morali operirati. V njegovem želodeu so našli zdravilski med drugim 16 črepinj od steklenice, 14 kosov pločevinastih žlic, hladno zapono, večkrat zvit kos žice in 4 zamaške. Operacija se je posrečila, in možakar bo ostal pri življenju. Ni izključeno, da bo zopet poskusil samomor.

Nadaljnje izkopavanje groba Tutankamenovega.

Znani raziskovalec Howard Carter, tovariš umrlega najditelja Tutankamenovega groba, lorda Carnarvona, se je povrnil v Kairo. Ker je sklenil v egipčansko vlado ugoden dogovor, bo zopet začel kopati okrog tega prašterega faraona. Kakor znano, se sme odslej kopati v Egiptu za starinami le z dovoljenjem egipčanske vlade. Vse izkopane dragocenosti dobi država.

ANTHONY BIRK
HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR
 Preraznam vsake v to stroko spadajoče delo.
ROJAČI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MENE ZA CENO.
 359 Grove Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
 Telephone: Evergreen 6506

DR. LORENZ
 642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
 EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
 ŠPICALIST MOŠKIN BOLEZNI.
 Moje stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam za zdravim med 25 letov imam skunje v vseh boleznih in vseh vrstah. In ker znam slovensko, zato vas moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bozani, da vas zdravim in vrnem moč in zdravje. Škoda! 23 let sem pridobil posebno skunje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma zdravim. Ne odlašajte, ampak pridite šimprej.
 Moje zdravim: zadrževanje krvi, masuloje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, oslabeost, živčne in boleznii v medenici, ledlac, jetrah, želodcu, rmenici, revmatizmu, katar, slata žila, nastajata. Uradna ura: V ponedeljek, sredo in petek od 8. dopoldne do 8. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. sveder; v nedeljah in praznikih od 12. dopoldne do 2. popoldne.

Kretanje parnikov - Shipping News

22. januarja: Cleveland, Boulogne in Hamburg.
 24. januarja: La Savola, Havre; Conte Verde, Genova.
 25. januarja: Paris, Havre; Orduna, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.
 29. januarja: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.
 31. januarja: Majestic, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg.
 3. februarja: President Wilson, Trst; Muenchen, Cherbourg in Bremen; Colombo, Genova.
 4. februarja: France, Havra.
 5. februarja: Albert Ballin, Boulogne in Hamburg.
 10. februarja: Arabic, Cherbourg in Hamburg.
 14. februarja: Olympic, Cherbourg; George Wash-
 ington, Cherbourg in Bremen; Dutillo, Genova.
 17. februarja: Ohio, Hamburg; Deutschland, Hamburg.
 18. februarja: De Grasse, Havra.
 19. februarja: Mongolla, Cherbourg in Hamburg.
 21. februarja: Aquitania, Cherbourg; Pittburgh, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Rotterdam; President Roosevelt, Cherbourg.
 24. februarja: Martha Washington, Trst; Stuttgart, Cherbourg in Bremen.
 25. februarja: La Savola, Havra.
 22. februarja: Leviathan, Cherbourg; France, Havra; Berengaria, Cherbourg.

Cosulich Line
 Znižane cene.
 DO TRSTA-REKE-DUBROVNIKA
 Tretji razred tja 895. Tja in nazaj \$162
 Drugi razred \$135. Tja in nazaj \$253
 EDINA CRTA DO JUGOSLAVIJE.
 Presidente Wilson 3. feb.; 24. marca
 Martha Washington 24. feb.; 14. april
 Udobno potovanje. Kratka pot z železnico.
 PHELPS BROS. & CO., 2 West, N. Y.

216 kilogramov težka ženska
 je te dni umrla v Parizu v bolnišnici. Stara je bila 37 let. Osem pogrebcev je imelo dovolj opravka, da so dvignili krsto težkim truplom na mrtvaški voz, ki so ga morali topot posebej povečati.

Smrtna kosa.
 Dne 29. decembra je umrl v Djakovu v Slavoniji v starosti 56 let Franjo Koželj, tamošnji korlat stolne cerkve in revizo dijecevanškega računskega urada. Pokojnik, rodom Slavonec, je služboval že okoli 20 let v Djakovu.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.
 Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tačno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.
 Pojasnila, ki vam jih zamoremdati vsled naše dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi pripravimo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA
 Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugosla vije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 prisiljenec.

Ameriški državljani pa zamorej dobiti sem žene in otroke do 13. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Stariši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p imajo prednost v kvoti. Pišite za pojasnila.
 Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslavlani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
 82 Cortlandt St., New York

Ameriške ladje
 Poizvedite vse prednosti o potovanju na U. S. vladnih parnikih. Imajo čiste, udobne kabine liza 2, 4 ali 6 oseb, izborna in raznolika hrana, udobna postrežba, veliki krovi, godbeni koncerti ter vsakovrstne udobnosti in pripravnosti.
 Dogovorite se za vstopno svojcev v Ameriko na U. S. vladnih parnikih United States Lines.
 Vprašajte pri lokalnem potniškem agentu ali pri
UNITED STATES LINES
 45 Broadway, New York City
 Managing Operators for UNITED STATES SHIPPING BOARD

POZDRAV in ZAHVALA.
 Predno odpotujem s parnikom "Mauretania", pozdravljam še enkrat vse prijatelje in znance v Dixonville, posebno pa družino Frank Barbjč-a; zaeno se zahvaljujem tvrdki Frank Sakser State Bank za prijazen sprejem in postrežbo, katere sem bil deležen. Imenovano tvrdko priporočam vsem svojim rojakom in Benečije Tridentine (Venezia Tridentina) kadar bo kdo nameraval potovati v stari kraj.
 Luigi Mascher,
 na potu v Riva di Trento.

BLAZNIKOVIH PRATIK NIMAMO VEČ
 Čitateljem in naročnikom naznanjamo, da nimamo več Blaznikovih Pratik v zalogi, zato naj jih nihče ne naroča. Namesto Prati-ke naročite Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1925, katerega imamo še par iztiso na razpolago.
 Uprava "Glas Naroda".

Prav vsakdo—
 kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —
MALI OGLASI
 v "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.
 Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.
 Uprava "Glas Naroda"

NOVE PIANO ROLE

7571 Zlata matl, valček	70c
11594 Jadrani obali, valček	70c
12549 Jesenski noči, polka	70c
12552 Dragi je daleč, polka	70c
12335 Srčno veselje, polka	70c
12532 Vesela poskočnica, polka	70c
3511 Rindecy marš	85c
99981 Roosevelt marš	70c
42250 Doodle Doo Doo, Fox trot	75c
42252 How do you do, Fox trot	75c
12525 Poja konjske pojdi, marš	70c
12526 Veseli bratci, polka	70c

IVAN PAJK
 24 Main Street, Conemaugh, Pa.